Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2023. szeptember 15., péntek
LXXV. évfolyam
210. (21481.) sz.
Ára: 4 lej
(előfizetőknek 1,88 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Ellenőrzött robbantással

Lebontják az Azomureş használatlan hűtőtornyát

Fotó: Nagy Tibor

A tervek szerint, ha megfelelő lesz az időjárás, szeptember 28-án 18 órakor ellenőrzött robbantással lebontják az Azomures kombinát 15 évvel ezelőtt használaton kívül helyezett (kékkel festett) hűtőtornyát, mivel a gyár megépítése óta más technológiával hűtik az ipari vizet. Az illetékesek már hozzáfogtak az előkészületekhez.

Vajda György

A kombinát közleménye szerint a robbantást egy erre szakosodott, nagy tapasztalattal rendelkező cég munkatársai végzik. A bontást úgy irányítják, hogy a törmelék a kombinát területére hulljon, így a művelet nem érinti a közelben levő épületeket. A másik két tornyot nem bontják le, mert azokat használják. A tornyokat a műtrágya előállítási folyamatához az 1970-es években építették.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Nőijog-védő ügyelet

Nagyon sok nő nincsen tisztában a jogaival, nem tudják, egy adott problémával kihez fordulhatnak tanácsért, útbaigazításért, sokan nem is mernek érdeklődni, mert attól tartanak, kitudódik a gond, amellyel küszködnek, gyakran pedig az is szempont, hogy a szakember magyar nyelven segítsen eligazodni a jog útvesztőiben

4.

Új pompájában a magyarbükkösi Kemény-udvarház

Magyarbükkösön az elmúlt időszakban két nemesi kúriát újítottak fel. Az egyik a Kemény-kastély, amelyben a helyi önkormányzat működik, a másik a helybeliek által kicsi kastélynak emlegetett Kemény-udvarház.

5.

Magyar állami kitüntetéseket adtak át

Az augusztus 20-i nemzeti ünnep alkalmából Novák Katalin köztársasági elnök által adományozott állami kitüntetések ünnepélyes átadására került sor szeptember 12-én, kedden Csíkszeredában, a Lázár-ház esküterében. A kitüntetéseket Tóth László főkonzul adta át.

17.

Aktuális

Szövetség kontrákkal

Mózes Edith

Ciolacu és Ciuca gondolt egy merészet és nagyot: egy úgynevezett demokratikus blokk létrehozását tervezik, német mintára, persze román sajátosságokkal, mert – ahogy a sajtóban bemutatták – , ez egy politikai ellenség, az AUR elleni szövetség lenne.

Csakhogy ez a demokratikus blokk megosztja Romániát, a hatása is kétséges.

Meglehet, a koalíciós pártok ezzel a lépéssel az AUR malmára hajtják a vizet, hiszen az emberek a koalíció számlájára írják a schengeni térségből való kimaradás kudarcát, az állami kiadások úgymond reformját, a speciális nyugdíjak ügyének halogatását, ami miatt eurómilliárdokat veszített az ország. Az emberek ráadásul nem az AUR-tól félnek, hanem – a felmérések szerint – a háborútól, a munkahelyek elvesztésétől, a vásárlóerő csökkenésétől, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés hiányától…

Kemény kontrák tapasztalhatók a kormánykoalícióban is. A liberálisok egy része nyíltan tiltakozik a tömbösödés ellen. Azzal vádolják a PSD elnökét, hogy 2 milliárd eurót vágott le a PNRR-től, holott tárgyalhatott volna az Európai Bizottsággal. Egyik legvehemensebb támadója a PNL kalapácsembere, aki szokásos hisztérikus stílusában mond véleményt a dologról, a másik hangoskodó éppen az államfő és az előbb említett politikus által pénzügyminiszteri, majd miniszterelnöki székbe katapultált, utóbb rövid úton lapátra tett Florin Cîțu. Szerinte Ciolacu „bűncselekményt” követett el, csődbe sodorta az országot, szegénységre ítélte a románokat.

(Folytatás a 3. oldalon)

SZEPTEMBER

15., péntek

A Nap kel
6 óra 59 perckor,
lenyugszik
19 óra 34 perckor.
Az év 258. napja,
hátravan 107 nap.

Isten éltesse!

Ma **ENIKŐ** és **MELITTA**, holnap **EDIT** napja.
EDIT: germán eredetű; jelentése: öröklött birtok, örökség, birtok, vagyon + harc; gazdag + harc.

IDŐJÁRÁS

Változó
Hőmérséklet:
max. 23 °C
min. 15 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. szeptember 14.

1 EUR	4,9695
1 USD	4,6329
100 HUF	1,2920
1 g ARANY	283,9799

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	40, 36, 42, 33, 12 + 13	NOROC PLUS: 5 0 5 5 5 6
Lotto 5/40	36, 7, 38, 27, 34, 16	SUPER NOROC: 0 3 7 8 5 2
Lotto 6/49	15, 8, 42, 7, 24, 21	NOROC: 7 9 8 9 1 2 2

Megyei hírek

Ügyes kezű nők kézműves-tevékenysége

A Női Akadémia az Ügyes kezű nők csoport heti rendszerességgel zajló tevékenységére várja szeptember 19-én, kedden 17–19 óra között a Divers Egyesület marosvásárhelyi, Avram Iancu (Rákóczi) utca 29. szám alatti székházába mindazokat a 16 év feletti lányokat, nőket (és az őket elkísérő gyermekeket), akik különböző kézműves-tevékenységek fortélyait szeretnék elsajátítani, és akiket érdekel az újrahasznosítás, valamint a dísztárgyak készítése. A foglalkozás alatt agyagból készülnek kis dísztárgyak Lajos Anna útmutatásával. A szükséges anyagot a szervezők biztosítják. További információ a 0265-311-727-es telefonszámon, a Facebook-oldalon vagy az office@divers.org.ro e-mail-címen kérhető.

Bikeathon Marosvásárhelyen

A hét végén, szeptember 16-17-én kerül sor a Bikeathon.ms helyi adománygyűjtő sporteseményre a Marosszéki Közösségi Alapítvány szervezésében. A kezdeményezés célja a kerékpározás népszerűsítése mellett a közösséget szolgáló projektek támogatása. Az alábbi három útvonal közül lehet választani: városi, városon kívüli szakasz, vagyis a Bikeathon Wild, valamint a Junior szakasz, amelyre a városközpontban mintegy 500 gyermeket várnak. Az előzetes bejelentkezés kötelező, akárcsak a bukósisak viselése. Nem marad el a Critical mass kerékpáros felvonulás sem, amely szeptember 17-én, vasárnap 15 órakor indul a főtérről.

Let's Do It, Romania!

Országos szintű nagytakarításra kerül sor szeptember 16-án, szombaton. Az akcióra Maros megye önkénteseit is várják, akik a https://membership.letsdoitromania.ro oldalon regisztrálhatnak. Bővebb tájékoztatást Simion Nicoleta Maros megyei koordinátor nyújt a 0740-102-843-as telefonszámon. Marosvásárhelyen a Maros-parton, a Tutaj utcában, a Kárpátok sétányon, a gyaloghíd körül, a Maros-híd Egyesülés negyedi részén, a Somostetőn és a Segesvári úton takarítanak. Marosvásárhelyen kívül Marosludas, Szászrégen, Segesvár, Szováta és több község is részt vesz a nagytakarításban.

Búcsú a Fürszt-telepen

Szeptember 17-én, vasárnap 18 órakor tartják a Marosvásárhely és Marosszentgyörgy határánál lévő kápolnánál a Szent Kereszt felmagasztalása búcsús szentmisét, amelyet ft. Oláh Dénes volt marosvásárhelyi főesperes, korondi plébános celebrál, és a szentbeszédet is ő tartja Jézus hét szava a kereszten témával.

26. töltöttkáposzta-fesztivál Parajdon

A hét végén, szeptember 15–17. között 26. alkalommal tartják meg a parajdi nemzetközi töltöttkáposzta-fesztivált. A programban sok egyéb mellett neves előadók koncertjei is szerepelnek, szombaton 20 órától a Titán, 22 órától a Karthagó lép közönség elé, vasárnap 21 órától a Dolly Plusssz (Dolly Roll) szórakoztatja a jelenlévőket. Bővebb tájékoztatás az esemény Facebook-oldalán.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Utolsó Rengeteg program szombaton

Szombaton lesz Szovátán a Rengeteg kulturális fesztiválok utolsó idei kiadása, témája a népzene.

Gligor Róbert László

A Sándor Művészeti és Oktatási Egyesület, a Hagyományok Háza, valamint a szovátai Sirülők néptáncegyüttes által szervezett programban zenével és tánccal teli napot ígérnek.

A 15 órától kezdődő rendezvényen főhelyen van a népzene, de az érdeklődők Berecz András mesemondásának is örülhetnek, és részt vehetnek Berecz István és Tőkés Lóránt táncoktatásán, majd a nap zárásaként táncházban. A muzsikáról, jókedvről, talpalávalóról Simó Isti bandája és a Tücsökraj zenekar gondoskodik, aki pedig nem tud, de akar táncolni, azt a Szovátai Népi Játszóház irányította fiatalok és a Sirülők táncosai és oktatói bizonyára megtanítják az alaplépésekre. A játszóház kézügyességi és gyerekfoglalkozásokat is szervez a legkisebb látogatók számára.

A helyszín a fürdőtelepi Sándor-villa, ahol egész nyáron nyüzsögtek a kultúraszerető emberek: helyiek, vendégek, művészek, közéleti szereplők, diákok vettek részt színházi előadásokon, filmet néztek, rendezőkkel, élő „legendákkal" találkoztak.

A Rengeteg fesztiválok utolsó, őszelői kiadása kapcsán *Sándor Béla,* a szervezők egyike elmondta: Amikor 2019-ben Mikházán átvették a Jankavilla működtetését, fiatal zenészeket hívott meg oda, és meglepődve tapasztalta, hogy azok hamar elkezdtek népzenét játszani, népdalokat énekelni. Ekkor jött rá, hogy ez nemcsak hagyomány itt, hanem élő érték, és támogatni kell, mert így folytatható az átadása, így teszi magáévá a következő nemzedék is. Ezért indították el a népzenei rendezvényt is a Rengeteg kulturális fesztiválok keretében.

Népzene, néptánc, móka, játék – lesz minden a szombat délutáni rendezvényen Fotó: a Sirülők néptáncegyüttes

Román és magyar futballmérkőzések a televízióban

Szeptember 15., péntek:
* 18.30 óra: Aradi UTA – Kolozsvári FCU (Szuperliga, 9. forduló)
* 21.00 óra: Soroksár SC – Kecskeméti TE (Magyar Kupa, 3. kör)
* 21.30 óra: Bukaresti Dinamo 1948 – FC Universitatea 1948 Craiova (Szuperliga, 9. forduló)

Szeptember 16., szombat:
* 13.45 óra: Rákóczi SE Nagyecsed – Ferencvárosi TC (Magyar Kupa, 3. kör)
* 17.45 óra: Pécsi MFC – Újpest FC (Magyar Kupa)
* 21.30 óra: CSU Craiova – Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK (Szuperliga, 9. forduló)

Szeptember 17., vasárnap:
* 16.00 óra: III. Kerület TVE – Diósgyőri VTK (Magyar Kupa, 3. kör)
* 17.00 óra: Nagyszebeni Hermannstadt – FC Voluntari (Szuperliga, 9. forduló)
* 19.15 óra: Galaci Suporter Club Oţelul – Bukaresti Rapid 1923 (Szuperliga, 9. forduló)
* 21.45 óra: Konstancai FCV Farul – Bukaresti FCSB (Szuperliga, 9. forduló)

Szeptember 18., hétfő:
* 18.30 óra: Jászvásári CSM Politehnica – Botosáni FC (Szuperliga, 9. forduló)
* 21.30 óra: Kolozsvári CFR 1907 – Petrolul 52 Ploieşti (Szuperliga, 9. forduló)

A román bajnoki mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, a magyar kupás találkozókat az M4 Sport és az M4 Sport+ televízió közvetíti.

RENDEZVÉNYEK

Örökségápolás általános iskolásokkal

Az Atrium Musei Egyesület és a Maros Megyei Múzeum szeptember 16–22. között Marosvásárhely két emblematikus épületének, a Kultúrpalotának és a Közigazgatási Palotának az (újra)felfedezésére hívja az általános iskolásokat. A rendezvényre az európai örökségnapok 30. romániai rendezvénysorozata alkalmából kerül sor, és célja, hogy felvértezze a fiatalokat a helyi kulturális örökséggel kapcsolatos tudással. A gyermekek megismerhetik a Komor és Jakab Iroda által több mint 100 évvel ezelőtt tervezett, a város identitását ma is meghatározó két marosvásárhelyi épületet, és megtudhatják, mit jelent az „élő örökség", ami az idei európai örökségnapoknak az Európa Tanács által választott témája. A szeptember 16-án, szombaton délelőtt 11 órakor kezdődő esemény nyitott minden 6–12 éves korú gyermek számára. Szeptember 18–22. között zárt körű, kizárólag általános iskolai osztályoknak szóló tevékenységeket tartanak 9 és 14 óra között, ezekre előzetesen regisztrálni kell. Bővebb tájékoztatás és bejelentkezés az educatie@muzeulmures.ro e-mail-címen vagy a 0726-600-565-ös telefonszámon.

Egyházköri találkozó Jobbágyfalván

Szeptember 16-án, szombaton 12. alkalommal kerül sor a Marosi Unitárius Egyházkör évenkénti egyházköri találkozójára. Az eseménynek a jobbágyfalvi Tündér Ilona Vendégház ad otthont a Marosvásárhely – Bolyai Téri Unitárius Egyházközség szervezésében. A találkozó hálaadó istentisztelettel kezdődik délelőtt 11 órától, ünnepi beszédet mond Nagy László lelkész, ezt követően köszöntőbeszédek hangzanak el, majd kulturális műsorokra kerül sor. A találkozó alatt gyermeksátorba várják a 6-12 éveseket, és az ifjak számára is lesz program. A szeretetvendégségen az egyházközségek által elkészített bográcsos ételeket szolgálják fel. Fazakas Lajos Levente esperes a szervezők nevében az egyházkör egyházközségeinek hívei mellett a Magyar Unitárius Egyház főtisztségviselőit és minden más felekezetű érdeklődőt is hív a találkozóra.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ: Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK: Antalfi Imola, Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Demográfiai csúcs Budapesten

A családok „szabadságharca”

A csütörtökön kezdődött Budapesti Demográfiai Csúcs a demográfiai kérdések legjelentősebb nemzetközi stratégiai fóruma 2015 óta. Idén négy kontinensről mintegy 60 állam- és kormányfő, egyházi vezető, véleményvezér, médiaszemélyiség, gondolkodó, civil szervezeti vezető osztja meg gondolatait arról, miként teremthető biztonságos, kiszámítható jövő a családok, a következő generációk számára.

A családpártiság legyen nemzeti minimum! – hangsúlyozta *Novák Katalin* köztársasági elnök csütörtökön, a Budapesti Demográfiai Csúcs nyitónapján a Szépművészeti Múzeumban.

„Egymás és a családok szövetségeseiként vagyunk ma együtt” – mondta a köztársasági elnök, hozzátéve: ma a családok szabadságharcát vívjuk.

Novák Katalin elmondta, hogy az ötödik alkalommal megvalósuló Budapesti Demográfiai Csúcson minden a szabadság körül forog. Felidézte azokat a „családellenes időket”, amikor a gyermekei is születtek, 2004-ben, 2006-ban és 2008-ban. Felidézte, hogy akkor törölték el az otthonteremtés támogatását, lerövidítették a gyermekkel otthon tölthető időszakot, nőttek a családok anyagi terhei, megszűnt az alig megszokott biztonságérzet, egyre kevesebben merték vállalni a házasság kötelékét, történelmi mélypontra zuhant a gyermekvállalási kedv.

A házasságkötések száma tíz év alatt megduplázódott, az abortuszoké felére csökkent, egyre kevesebb lett a válás, nálunk nőtt legjobban a gyermekvállalási kedv Európában, több lett a nagycsalád és nőtt az életszínvonal – ismertette a részleteket Novák Katalin.

„Ha a gyermektelenség válik általánossá, ha továbbra is évről évre kevesebb gyermek születik majd, mint ahányan eltávoznak, szeretett és biztonságosnak hitt világunk szertefoszlik” – fogalmazott. „Ha nincs gyermek, nincs jövő. A Földre is csak akkor van értelme vigyáznunk, ha vannak gyerekeink, unokáink, akiknek továbbadhatjuk” – közölte.

A köztársasági elnök emlékeztetett arra, hogy a bibliai tizenkettes szám a magyar szabadságharcok történetében is jelentős szerepet játszik, 175 évvel ezelőtt, 1848-ban a forradalom és szabadságharc idején 12 pontot fogalmaztak meg hőseink. Ez a magyar szabadság vastörvénye – hangsúlyozta Novák Katalin, hozzátéve: a magyar családok szabadságharcának is legalább tizenkét alapvetése van, olyan követelések, melyek tartós megvalósulása a családpártiság alapja lehet.

A köztársasági elnök 12 pontban fogalmazta meg, hogy mit kívánnak a magyar családok: elsőként a nevelés szabadságát, azt, hogy a gyerekek nevelése a szülők joga, felelőssége és kötelezettsége legyen, amelyben nincs helye semmiféle ideológiának.

Mentális egészség és identitás

Az egyén önmagában nem lehet mentálisan egészséges, a család a mentális egészség és identitás egyik formája – jelentette ki *Jordan B. Peterson* klinikai pszichológus, gondolkodó a mentális egészség és identitás kapcsolatáról szóló előadásában csütörtökön a V. Budapesti Demográfiai Csúcson.

Kiemelte: a valódi identitás természete nem az egyéni szubjektivitásban fejeződik ki, az identitás nem merül ki abban, hogy egyénként létezünk.

Az ember intenzíven szociális lényként az identitást „tárgyalások során” alakítja ki másokkal. „Folyamatosan meg kell tárgyalni az identitásunkat más emberekkel, (...) ekkor lehetünk mentálisan egészségesek, szorongásmentesek” – fogalmazott. Optimális körülmények között hosszú távú, monogám, gyermekközpontú kapcsolatban, házasságban lehet szerinte mindezt megélni.

A klasszikus házasság transzcendens elköteleződés, amelyben egymást támogatva, orientálva élnek évtizedeken keresztül. Ez a legjobb, ez a jó a közösségnek – fejtette ki. A család a mentális egészség és identitás egyik formája.

Fontosnak mondta, hogy magasabb rendű célnak vessük alá magunkat, a legalapvetőbb felelősség a gyermek iránt van. A megfelelő struktúra a gyermek körül az a férfi és a nő egyesüléséből származó struktúra, ennek bármiféle alternatívája rosszabb.

Aláhúzta, hogy törekedni kell ennek az ideálnak a fenntartására, mert ez teszi lehetővé az identitás integritását. A felelősség felvállalásával olyan értelmet találhat a fiatal az életben, amely átsegíti a nehézségeken.

A házasság pedig dinamikus struktúra, amely harmonikus egyensúlyba tud jutni az őszinte kommunikáció eszközével. Tudatos, felnőtt emberként így képesek leszünk gyermeket világra hozni, a gyermek megérkezése pedig hatalmas lehetőség a felelősségvállalásra. Ez stabilizálja a házaspárt, rákényszeríti őket arra, hogy a jövőbe nézzenek, és számba vegyék a jövőbeli generációkat. Ők integrálódnak az országon belül, végül egy harmonikus nemzetközi közösségben. Ahogy az Egyesült Államokban mondják: egy nemzet Isten alatt, ami a transzcendentális identitásra, az Istennel való kapcsolatra utal, és legalább annyit jelent, hogy az egyén hajlandó felvállalni a felelősséget, hogy éli az életét. Mindez szükséges előfeltétele a hierarchikus struktúra stabilitásának. *(hírösszefoglaló)*

Novák Katalin és Giorgia Meloni Fotó: MTI

Az EB felfüggesztheti Románia hozzáférését az uniós forrásokhoz

Marcel Boloş pénzügyminiszter szerint az Európai Bizottság felfüggesztheti a Románia által igényelt kifizetéseket a kohéziós alapokból és a helyreállítási tervből is a tervezettnél jóval magasabb államháztartási hiány miatt.

Románia 4,4 százalékos GDP-arányos deficittel tervezte meg az idei költségvetést, de már az első negyedév után kétségessé vált, hogy tartható-e a hiánycél. A koalíciós kormány azóta halogatja a deficit mérséklését célzó intézkedésekről szóló döntést.

„Ha nem hozzuk meg ezeket az intézkedéseket, ugyanolyan helyzetbe kerülhetünk, mint 2010-ben” – figyelmeztetett a pénzügyminiszter a Digi24.ro portálnak adott szerdai interjújában. Boloş felidézte: a 2008-ban kitört gazdasági világválság idején Románia kénytelen volt hitelt felvenni a Nemzetközi Valutaalaptól (IMF).

A pénzügyminiszter már a lemondásával fenyegetőzött a napokban, állítása szerint azért, mert a kormánykoalíció nem képes dűlőre jutni a szükséges megszorítások ügyében. „Be akartam nyújtani a lemondásomat, mert egyetlen tervezett intézkedéssel sem tudok haladni. (...) Közöltem, hogy ha mi, belföldön nem vagyunk képesek meghozni ezeket az intézkedéseket, akkor külső segítségért fogunk folyamodni az IMF-hez” – jelentette ki Bolos.

Szerinte katasztrofális következményekkel járhat, ha a kormány nem lép. „Hangsúlyoznom kell, hogy az Európai Unió által végzett modellezés nem sok jót jósol. A költségvetési hiány aggasztó szintre emelkedik. Előrevetítették, hogy mi vár ránk: az uniós források felfüggesztése, az összesé, a kohéziós alapoké és az országos helyreállítási tervé is. Az óra ketyeg” – figyelmeztetett a pénzügyminiszter.

Marcel Boloş kijelentette: ha a kormány nem vezeti be mihamarabb a megszorító intézkedéseket, a költségvetési hiány az év végére a GDP 6,87 százalékára nőhet.

Az eddig közzétett tervek szerint a Ciolacu-kabinet az állami kiadások csökkentése mellett többek között egy sor ágazati adókedvezmény megszüntetésére készül, illetve az éves árbevétel 1 százalékával megegyező forgalmi adó kivetését tervezi a nagyvállalatokra és a bankokra. A népszerűtlen döntések meghozatalát az is hátráltatja, hogy 2024-ben helyhatósági és parlamenti választások is lesznek.

Románia túlzottdeficit-eljárás alatt áll. A 2022-es költségvetési hiány 5,75 százalék volt. A kormány vállalta, hogy idén 4,4 százalékra mérsékeli a GDP-arányos deficitet, 2024-ben pedig leszorítja 3 százalékra. *(MTI)*

Ország – világ

Raktártűz Csíkszeredában

Sikerült eloltani a csíkszeredai burgonya- és műtrágyaraktárban szerdán kiütött tüzet, miután tűzoltók és civilek tucatjai közel öt órán át küzdöttek a lángokkal. A vágási és ragasztási munkálatok szabályainak megszegése okozta a tüzet – közölte csütörtökön a Hargita megyei katasztrófavédelmi felügyelőség. A tájékoztatás szerint a raktár tetőzetét 5000 négyzetméteres felületen érintette a tűz, amelynek eloltásához 75 katonai és civil tűzoltó munkájára volt szükség. *(Agerpres)*

Drogdílerek luxuspartikon

Ügyészségi források szerint a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni ügyészség (DIICOT) a 2 Mai településen halálos balesetet okozó 19 éves fiatalembernek az anyjánál is házkutatást tart igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények elkövetésének gyanúja miatt. A nő a gyanú szerint megpróbálta befolyásolni az ügy tanúit. A Hidra nevet viselő művelet során több házkutatást tartottak csütörtök reggel a 19 éves Vlad Pascu ellen folyó eljárás kapcsán. Egyik házkutatás Vlad Pascu anyját érinti, a gyanú szerint ugyanis az asszony megpróbálta befolyásolni az ügy tanúit. A nőt a DIICOT székházában hallgatják ki. A többi házkutatás a Vlad Pascu köréhez tartozó drogdílereknél zajlik, akik a baleset idején a fiatalemberrel együtt a tengerparton tartózkodtak. A szóban forgó személyek a nyomozók szerint cannabis, ecstasy, MDMA, kokain és más kábítószerek terjesztésére szakosodtak, ezeket különböző helyszíneken, éttermekben, luxusklubokban, bukaresti magánpartikon terjesztették. Vásárlóik többnyire rendszeres, tehetős fogyasztók voltak – állítják az ügyészek. *(Agerpres)*

Újabb 700 lejes részletével töltötték fel az energiakártyákat

Marcel Ciolacu csütörtökön bejelentette, hogy a jelenleg használatban levő energiakártyákat feltöltötték a megítélt évi támogatás újabb részletével, így valamennyi kedvezményezett 700 lejt kapott energiaszámlái kifizetésére. A miniszterelnök a kormányülés elején elmondta, több mint 1,5 millió energiakártyát töltöttek fel az összeggel, és további közel 400.000 kártya kiosztása folyamatban van. Amint a Román Posta befejezi a kiosztásukat, ezeket is feltöltik a támogatás új részletével – magyarázta. A Román Posta szeptember 6-án jelentette be, hogy elkezdte az energiakártyák nyomtatását és borítékolását az új vagy az időközben lakhelyet váltott kedvezményezettek részére. *(Agerpres)*

Románia kerékpárgyártó nagyhatalom

Tavaly megközelítőleg 14,7 millió kerékpárt gyártottak az Európai Unióban, 10 százalékkal többet, mint 2021-ben, és a legnagyobb kerékpárgyártók közé tartozik Románia is 2,6 millió legyártott darabbal – derül ki az EU statisztikai hivatalának (Eurostat) csütörtökön közzétett adataiból. Romániát csak Portugália előzi meg, amely 2,7 millió biciklit gyártott 2022-ben. A harmadik helyen Olaszország áll 2,5 millió kerékpárral, majd Németország és Lengyelország következik 1,7 millió, illetve egymillió darabbal. Az Eurostat szerint egy évtized alatt az EU-ban 29 százalékkal nőtt a kerékpárgyártás. *(Agerpres)*

Szövetség kontrákkal

(Folytatás az 1. oldalról)

A kormányfő replikája sem késett, „hülye balesetnek” nevezte Cîţu miniszterelnöki kinevezését, mondván, hogy ennek a „hülyeségnek” szenvedjük most a következményeit.

Közben mind a PSD, mind a PNL a nyugdíjasok kegyeit keresi. Mindegyikük harcol a nyugdíjasok szavazataiért, túllicitálják egymást az esetleges emelésekre vonatkozó nyilatkozatokkal. Sőt, a PNL belső kommunikációs stratégiájában az szerepel, hogy a politikusoknak és a liberális jelölteknek azt az üzenetet kell közvetíteniük, hogy a PNL emelte meg az idősek nyugdíját. És ha megnyeri a választásokat, újra megteszi.

A CURS legutóbbi felmérése szerint a PSD-nek 32%-os a támogatottsága, míg a PNL 19 százalékon áll. A harmadik hely az AUR-é, 19 százalék körüli támogatottsággal. Az USR a szavazatok 12 százalékát szerezné meg, az RMDSZ-nek is meglenne az 5 százaléka.

Nem hivatalos információk alapján a liberálisok valójában nem is az AUR-t érzik nagy ellenfélnek, hanem az USR-t. Attól félnek, ha nem társulnak a szociáldemokratákkal, nemhogy a második, a harmadik helyet sem tudják majd tartani, mert az mindenképpen a Mentsétek Meg Romániát Szövetségé volna.

Egy ilyen szövetséggel lehet választást nyerni, ez nem előzmény nélküli a romániai politikában. Viszont akkora a választók elégedetlensége, hogy az AUR-nak nagy az esélye, a „blokknak” pedig még homályos a finalitása.

Lebontják az Azomureş használatlan hűtőtornyát

(Folytatás az 1. oldalról)

Vasbetonból készültek, és folyamatosan karbantartották őket. 55 méter magasak, az alapnál 47, a tetejükön pedig 21 méter az átmérőjük. Ellenőrzött robbantással bontják le az építményt.

A kombinát vezetősége és szakértői megkezdték az előkészületeket, több találkozó is volt az illetékes hatóságok képviselőivel. Cristian-Mihai Buhăianu ezredes, a Maros megyei katasztrófavédelmi felügyelőség parancsnokhelyettese arról tájékoztatott, hogy tudomása szerint a robbanás idején az Azomureşben teljesen leáll a munka, és a műveletben részt vevőkön kívül senki sem lesz a gyártelepen. Kiürítik az ammóniatartályokat, és a tornyok szomszédságában levő vasútról is elszállítják a szerelvényeket. A számítások szerint a robbanáskor a bontandó felülettől legtöbb 15-18 méterre repülhetnek a törmelékek. Az Azomureş háromrétegű védőfalat húz a tornyok köré, hogy csökkentse a törmelék és a por szóródását, az egyik fémből, a másik fából, míg egy harmadik geotextíliából lesz. Az Azomureş saját egységei mellé a katasztrófavédelmi felügyelőség két víz- és habágyút is a helyszínre vezényel, amelyekkel a robbanás után közvetlenül locsolják majd a felületet, hogy minél hamarabb lekössék a port. A kombinát autója mellett egy rohammentő is a helyszínen lesz. A biztonsági övezetet az Azomureş a robbantást végző cég képviselőivel, illetve a rendőri alakulatokkal (rendőrség, csendőrség, helyi rendőrség) közösen állapítják meg. A robbantás pillanatában leáll a közelben levő két benzintöltő állomás is, és a forgalmat is megállítják, illetve a gyalogosforgalmat is elterelik a szomszédságból. Ez feltételezhetően 3-5 percet tart. A robbantás pillanatát a gyártelepen levő négy szirénával jelzik majd. Természetesen előzőleg felkeresik a szomszédokat is, és tájékoztatják őket a szükséges óvintézkedésekről.

A robbantást egy, a gyártelepen, biztonságos helyen kialakított helyről, parancsnokságról irányítják, ahol jelen lesznek az összes olyan érintett intézmények képviselői, amelyek incidens esetén azonnal intézkedhetnek. A törmeléket mintegy két hét alatt takarítják el.

A gyár működésére csak azután ad engedélyt a hatóság, többek között a katasztrófavédelmi felügyelőség és a környezetvédelmi ügynökség, miután a szakemberek alaposan ellenőrizték, hogy a robbanás okozta rezgéshullámok nem érintették a vezetékeket és a berendezéseket.

Ovidiu Maior, a kombinát sajtószóvivője elmondta, folyamatban van az akció részleteinek a kidolgozása, amiről a jövő héten sajtótájékoztatón értesítik a nyilvánosságot. Addig is hétfőtől péntekig 9–15 óra között a 0733-042-178-as telefonszámon bárki érdeklődhet az eseményről, annak következményeiről.

Hiánypótló játékos elektronika-szakkör

A szakoktatás szükségességéből és hiányosságaiból kiindulva egy marosvásárhelyi nagyvállalkozó és egy nyugalmazott mérnök tanár összefogott, hogy egy harmadik szakember társukkal együtt az elektronika iránt érdeklődő fiataloknak érdekes, izgalmas, interaktív lehetőséget teremtsenek az alapfogalmak megismerésére, készségek kifejlesztésére egy játékos elektronika-szakkör keretében.

Bodolai Gyöngyi

A Forradalom út 46. szám alatti épület e célra kialakított kellemes hangulatú termében beszélgettünk el az ötletről és annak megvalósulásáról *Nyulas Bernát* nagyvállalkozóval, a FOMCO cégcsoport vezetőjével és *Pethő László* nyugdíjas mérnök tanárral. Amint a beszélgetés során elhangzott, a köztük lévő ismeretség egy tanárdiák kapcsolatra vezethető vissza, a vállalkozó szellemű cégvezető munkatársával, Kiss Endrével ugyanis volt tanára, Pethő László szerettette meg az elektronikát. A szakkör ötlete a nyáron merült fel, Nyulas Bernát révén elnyerte a Szent György Menedzser Klub támogatását, majd sikerült megfelelő helyszínt találni, amelyet bérbe vettek, a termet felújították, okostáblát szereltek, és folyamatban van az oktatáshoz szükséges eszközök beszerzése.

– Megdöbbentő, hogy a hazai oktatásügy mennyire elhanyagolja a szakoktatást, ami egyre jobban hanyatlik, szakmai fejlesztés a laborokban alig történt, mondja Pethő László, aki évek óta a szívén viseli a szakoktatás hanyatlását. Nyulas Bernát a svájci példából kiindulva az elméleti órák túlsúlya mellett a választott szakma elsajátításához szükséges gyakorlati tevékenység, az ehhez szükséges, korszerűen felszerelt műhelyek, laborok hiányát teszi szóvá, amelyre rátevődik a nem megfelelő szakoktató személyzet részleges hiánya. Holott az lenne a cél, hogy a jó gyakorlati érzékkel rendelkező, tehetséges, ügyes kezű fiatalok ne menjenek el külföldre segédmunkásnak epret szedni vagy mosogatni a továbbtanulás lehetősége nélkül. Képzett szakemberként itthon élvezettel dolgozva jól tudnának keresni, hiszen szinte minden területen egyre érezhetőbbé válik a szakemberhiány, egyre nagyobb a kereslet.

Az induló szakkör célja, hogy játékosan alapképzést biztosítson az elektronika, elektrotechnika szakirányultságban. A szakkör egy csepp a tengerben, de ha sikerrel jár, talán mások is követik a példát.

Amint Nyulas Bernát beszámolt, a tevékenység hetente egyszer, keddenként két órát fog tartani, ebből fél óra elméleti ismeretekről szól, másfél órát a gyakorlati tevékenység tesz ki. A résztvevők rövid elméleti bevezetőkben ismerkedhetnek meg az alapvető fogalmakkal, majd érdekes kísérletek során tesztelhetik leleményességüket, ismereteiket KIT-alapú áramkörök összerakásával és működésbe helyezésével. A gyakorlati tevékenység lehetővé teszi, hogy a diákok az elektronikai projektek tervezésétől a kivitelezésig minden lépést megismerjenek.

A szervezők célja a virtuális világban élő fiatalok játékos visszavezetése a való világban elsajátítható szakismeretekhez, hiszen megtanulnak tervezni, mérni, forrasztani, alkatrészeket beszerezni, egyszerű áramköröket összeszerelni, hogy a megszerzett gyakorlati tudásukat a mindennapok során is felhasználhassák. A szakkör egy csepp a tengerben, de ha sikerrel jár, talán mások is követik a példát.

A tevékenység, amelyre 12 éven felüli diákokat várnak, októberben kezdődik, hetente két órát tart a két 15-tagú csoportból álló diákok számára. Az első két tevékenység ingyenes, utána hozzájárulást kell fizetni.

A regisztráció korlátozott, a regisztrációs űrlap a https://forms.gle6TeBmhgsbYk9d7tZR6 címen található, e-mailben érdeklődni a managerclub.stgeorgius@gmail.com címen lehet, telefonon a 0771-797-414-es telefonszámon Ferenczi Krisztától.

E-mailben és telefonon is lehet segítséget kérni

Nőijog-védő ügyelet

Nagyon sok nő nincsen tisztában a jogaival, nem tudják, egy adott problémával kihez fordulhatnak tanácsért, útbaigazításért, sokan nem is mernek érdeklődni, mert attól tartanak, kitudódik a gond, amellyel küszködnek, gyakran pedig az is szempont, hogy a szakember magyar nyelven segítsen eligazodni a jog útvesztőiben. Ebből az igényből kiindulva hozta létre Csép Éva Andrea szociális ügyekért felelős parlamenti képviselő, Kovács-Mester Szömér ügyvéddel, a Női Jogvédő Ügyeletet, amellyel az erdélyi magyar nőknek szeretnének segíteni anyanyelvükön, amennyiben bántalmazás, jogsérelem, diszkrimináció éri őket, vagy jogi ügyekben kérdéseik vannak. A jogvédő ügyelet szükségességét csütörtökön sajtótájékoztatón ismertették az ötletgazdák.

Menyhárt Borbála

Csép Éva Andrea rámutatott, az elmúlt hét év alatt számtalanszor keresték fel nők a fogadóóráin azzal, hogy például idős szüleik nyugdíjával kapcsolatos kérdésekről szeretnének beszélgetni, azonban amikor négyszemközt maradtak, elmondták, hogy bajban vannak, családon belüli erőszak áldozatai, gyerekelhelyezéssel kapcsolatos gondokkal küszködnek, vagy éppen munkahelyi zaklatás nehezíti az életüket. – Nagyon hálás vagyok ezért a bizalomért, hogy úgy érzik, egy nővel végre megoszthatják a problémáikat. Nagyon sok nő személyes gondokkal keres meg, képviselőként abban tudok nekik segíteni, hogy – átlátva a törvényes keretet – elmondom, milyen jogaik vannak, tanácsot tudok adni, hogy kihez fordulhatnak, vagy az általuk jelzettek alapján rájövök arra, hogy hiányosságok vannak a törvénykezésben. Amennyiben indokolt, törvénymódosításokat kezdeményezek, illetve továbbküldöm a panaszosokat akár a szolgáltatókhoz, akik a bántalmazás áldozataival foglalkoznak, szükség esetén pedig a gyermekjogvédelmi hatósághoz. Hogy behatóbban tudjunk segíteni, a jog terén jártas szakemberekre van szükség, hiszen egyre több olyan nő jön, aki nem ismeri a jogait, emiatt juttatásoktól eshet el, diszkrimináció érheti, a munkahelyét is elveszítheti – indokolta meg a jogvédő ügyelet szükségességét a képviselő.

Ezért született az ötlet, hogy az erdélyi magyar nők számára elindítják az erdélyi Női Jogvédő Ügyeletet *Kovács-Mester Szömér* ügyvéddel.

A jog terén dolgozó szakember elismerte, az utóbbi két évben, amíg gyermeknevelési szabadságon volt, tapasztalta meg igazán, mekkora szükségük van a nőknek az ilyen segítségre. Az online platformokon ugyanis tagja édesanyák alkotta csoportoknak, és látja, mennyi kérdés merül fel, amelyekre egy szakember könnyen választ tud adni, és útba tudja igazítani a nőket. Mint mondta, szakmája során eddig olyan nőkkel találkozott, akik már meghoztak egy adott döntést, tettek is ennek érdekében, azonban úgy véli, az igazi segítség az, amikor ezt megelőzően segítenek nekik hiteles információkhoz jutni, hogy a jogaik, lehetőségeik ismeretében tudjanak dönteni a sorsukról. Az ügyvéd hozzátette, a Női Jogvédő Ügyelet nemcsak bántalmazással kapcsolatos kérdésekben próbál segíteni, hanem például válás esetén a gyerekelhelyezéssel kapcsolatos problémákban is, hiszen a tapasztalat az, hogy sok nő azért nem mer elválni, kilépni egy rossz kapcsolatból, mert azt gondolja, elveszik a gyerekeit, holott ez óriási tévhit. Ezért fontos, hogy tájékozottak legyenek a jogaikat illetően, akár úgy is, hogy egy platformon, név nélkül feltesznek egy kérdést, és arra szakember válaszol nekik. A családon belüli erőszak esetében is rendkívül fontos, hogy a nők tisztában legyenek a jogaikkal, merjenek segítséget kérni, ugyanis a statisztikák szerint az elmúlt nyolc évben Romániában 426 nőt és lányt ölt meg valamelyik családtagja – tette szóvá Csép Éva Andrea, aki arról is beszámolt, hogy sikerült meghosszabbítani a távoltartási rendelet érvényességét hatról tizenkét hónapra, az elmúlt parlamenti ülésszak utolsó döntései között volt ez a fontos kérdés.

Ugyanakkor a 2022-es adatok alapján a szexuális kizsákmányolás áldozatai körében öt személyből négy nő. Az emberkereskedelem elleni országos ügynökség jelentése szerint pedig tízből kilenc áldozat a nők köréből kerül ki.

Fotó: Menyhárt Borbála

Csép Éva Andrea közölte, létrehoztak egy e-mail-címet, a noijogvedougyelet@rmdsz.ro-t, amely már most üzemel, erre várják a nők kérdéseit. Mint mondta, nagyon sokan nem mernek kérdezni, segítséget kérni, attól tartva, hogy megtudja a család, a szomszédok, azonban a hölgyek bizalommal fordulhatnak hozzájuk segítségért a fenti e-mail-címen, ugyanis teljes névtelenséget biztosítanak, bizalmasan kezelik mind a kilétüket, mind az általuk felvetett problémát.

Az elektronikus postaládán kívül van egy telefonszám is, a 0725-109-757, amelyen irodaszolgálatot biztosítanak hétköznaponként 9–16 óra között. Itt bárki kérdezhet, tanácsot, illetve segítséget kérhet, aki úgy érzi, hogy valamilyen jogsérelem éri, vagy kérdése van a következő területeken: nők elleni bántalmazás, családon belüli erőszak, szexuális zaklatás, válás, gyerekelhelyezés, munkahelyi diszkrimináció, nemi diszkrimináció, munkaszerződés, gyereknevelési támogatás, családjog, gyermekjog.

– Gyakran azok a nők, akik bajban vannak, csak akkor tudnak segítséget kérni, amikor elmennek dolgozni. De az is előfordul, hogy nem vehetik igénybe az e-mailt, mert az elektronikus postaládájuk ellenőrizve van. Van aki könnyebben el tudja mondani szóban a problémáját, mintsem hogy leírja. Fontos tudni, hogy a névtelenség ez esetben is biztosítva van, és megpróbálunk minél gyorsabban válaszolni a kérdéseikre az ügyvéd segítségével – hangsúlyozta.

Ugyanakkor tervezik, hogy a leggyakrabban felvetett problémák kapcsán időközönként átfogó tájékoztató anyagokat készítsenek, amelyek elérhetőek lesznek a parlamenti képviselő Facebook-oldalán. Hosszú távon pedig szeretnének egy külön honlapot létrehozni, ahol ezek az anyagok bármikor elérhetők és visszakereshetők lesznek.

Színes VILÁG

XX. évf. 37. (876.) szám, 2023. szeptember 15., péntek

Új pompájában a magyarbükkösi Kemény-udvarház

Magyarbükkösön az elmúlt időszakban két nemesi kúriát újítottak fel. Az egyik a Kemény-kastély, amelyben a helyi önkormányzat működik, a másik a helybeliek által kicsi kastélynak emlegetett Kemény-udvarház. Ezt a kúriát a Kemény család leszármazottai – a pusztakamarási Kemény Fruzsina fiai –, a Bilibók fivérek mentették meg az enyészettől. A felújított épület és a körülötte levő birtok a falu ékessége lett. Nem lehet úgy elmenni mellette, hogy szembe ne tűnjön, hiszen régi pompáját felöltve messziről tekintélyt sugároz. Az épület megmentése annál is inkább örvendetes, mert 1990 után nagyon sok uradalmi épület ment tönkre. Elég, ha csak a szentpáli Haller-kastélyra vagy az aranyosgerendi Kemény–Bánffy-kastélyra gondolunk.

Mezey Sarolta

A régi udvarház

Hat évszázad történelem

A most felújított Kemény-udvarház a 16. századig a Banc(h)za család tulajdonában volt. Az épület mögötti domb és erdő mai napig a Banca vagy Banconya nevet viseli. Az udvarház a 16. században került a magyargyerőmonostori Kemény Boldizsár tulajdonába, akinek addig a szomszédos Lándorban is volt birtoka. Boldizsár a bükkösi birtokon felújításba és építkezésbe kezdett, ezzel egy időben kezdetét vette egy mai napig tartó hosszú és fordulatos családtörténet.

1607-ben Bükkösön született Kemény János, aki édesapja, Kemény Boldizsár nyomdokába lépve fogarasi várkapitány, Alsó-Fehér megye főispánja, kincstartó, az ország generálisa, majd Erdély fejedelme volt. Kemény János az udvarház közelében további két épületet építtetett, az egyik a polgármesteri hivatalnak helyet adó kastély, a másik a vele szomszédos épület, aminek csak a hatalmas, kutat is magába foglaló pincéje maradt meg eredeti állapotban. Ezen egy 19-20. századi egyszerű épület áll.

A most felújított Kemény-udvarház az utóbbi két évszázadban eltűnt a művészettörténet térképéről. A magyarázat az lehet, hogy a házat a Kemény család különböző ágaihoz tartozó családtagok valamelyike folyamatosan lakta és életkörülményeihez alakította, illetve az adott kor ízléséhez igazította. Orbán Balázs is csak a két újabb épületről írt, és valószínűleg hibásan nevezte meg a mára csak a pincét őrző épületet Kemény János szülőházának.

Kemény Boldizsár az udvarház részeként egy igen ritka legyezőboltozatos szobát építtetett, amit a Fogarason eltöltött várkapitányi évei ihlettek. Egy, a házban maradt falba épített kőablakon 1618-as felirat található, ami az akkori építkezés befejezésére utal. Korábban nem ismert, de a most feltárt és restaurált falfestések egyike az 1650-es évszámot jelöli. Ez már Kemény János idejében készült, és a jól ismert erdélyi reneszánsz virágos díszítőelemeket viseli magán.

A későbbi – összesen három – különböző korból származó falfestések mind az adott kor ízlése szerint készültek a 18. és 19. században.

Az épületet 1770-ben újra felújították gróf Kemény Lászlónak köszönhetően. Erről tanúskodik a restaurálást megörökítő kőtábla, ami a kommunizmus éveiben a református templomba került, és ami visszakívánkozna a házra. Ekkor a barokkot idéző felfestésekkel látták el a termeket, és egy csehsüvegboltozatot alakítottak ki.

Ezt követően az 1860-as években került sor nagyobb felújításra, amit valószínűleg báró Kemény György végeztetett el. Ekkor sok kárt is szenvedett az épület, ugyanis számos korábbi reneszánsz és barokk részlete megsemmisült. A ház teljesen „modern”, a kor divatjának megfelelő klasszicista külsőt kapott, több hozzáépítéssel. Valószínűleg ez az oka annak, hogy elkerülte a művészettörténészek figyelmét, és így tűnt el máig az erdélyi reneszánsz építészeti alkotások közül. A műemléki jegyzékben sem szerepelt. A most restaurált épület a kommunizmus évei alatt a 19. századi elemek nagy részét elvesztette, csak a legkorábbi, a 16–17. századi épületmag maradt meg.

A ház utolsó 20. századi lakói Kemény Simon főispán, első neje, Pekry Emma, lányuk, Kemény Gabriella, majd Simon második felesége, Várady Ilona és közös gyermekük, Kemény Viktor voltak. Legvégül, a háborút követően, Gabriella nagyfia, Stefan Fay és családja laktak itt.

Kemény Simon első, Pekry Emmával kötött házasságából származó leánya, Gabriella Csombordon, a nagyszülői Kemény-birtokon született. Az édesanya a szülés után meghalt, Gabriella az édesapjával, Alsó-Fehér vármegye főispánjával Bükkösön nőtt fel, ahol Várady Ilona vezette a háztartást.

Gabriella a budapesti gimnáziumi évek alatt ismerte meg Fáy József akkori joghallgatót, akihez Dicsőszentmártonban 1918-ban ment férjhez. Röviddel a házasságkötést követően Bukarestbe költöztek, ahol Fáy József az új román parlamentben a Székelyföld képviselője lett.

Simon báró halála előtt örökösének második feleségét, Ilonát és a később elismert fiúgyermekét, Viktort tette meg, Gabriellát megfosztva az örökség rá eső részétől. Azonban Viktor 1945-ben, Ilona 1946-ban elhunyt, így Gabriella két fia, István és András, akkor már Ştefan és Andrei Fay lett az örökös. A fiúk Bukarestben nőttek fel, ahol az édesapjuk rövid diplomáciai karriert futott be. Fiatalon, 1927-ben halt meg diplomataként, Brüsszelben. Ekkor a fiai kilenc-, illetve hétévesek voltak, és a család továbbra is Bukarestben élt. Gabriella nehéz körülmények közé került (ugyanis nem volt nyugdíjra jogosult a férje, József rövid karrierje miatt). Fiai Bukarestbe jártak iskolába, és az eddigi ismeretek szerint nem tanultak meg magyarul. Gabriella fiatalon, 43 évesen, 1940-ben hunyt el a román fővárosban.

A nagyobbik Fay fiú, Ştefan J. Fay Onesten lakott feleségével, Voica Bogdannal. Andrei, az öcs lemondott az örökség rá eső részéről, így Ştefan J. Fay Onestről Bükkösre költözött, ahol Viktor felesége, Balás Karolina volt a közvetlen szomszédja. (Ezt a házat lebontották.) Ştefan J. Fayék mindössze két évet éltek itt, az 1949. tavaszi államosításig, amikor mindenkit kitelepítettek, és az épületeket birtokba vette a kommunista hatalom, majd annak eredménye, az enyészet. Ştefan J. Fay 70 évesen, 1988-ban fejezte be élete főművének tekinthető, a szüleinek emléket állító regényét, a *Moartea baroanei*t, amiben a magyarbükkösi ház központi szerepet játszik.

A bükkösi Kemény-udvarház

Három évet tartott a restaurálás

A bükkösi birtok a rendszerváltás után került vissza Kemény Viktor oldalági rokonainak és a Fay örökösök tulajdonába. Ezt követően az ezredforduló második évtizedében újra a Kemény leszármazottak tulajdona lett, akik önerőből három éven át tartó szakszerű, egyebek között régészetet, levéltári és falképkutatást is magában foglaló felújításba kezdtek. Ennek eredményeként került felszínre az első ismert tulajdonos, a Banc(h)za család 1546-os évszámot tartalmazó feliratos köve, és számos korábbi és későbbi emlék.

Az udvarház helyreállításában Emődi Tamás műemléképítész és művészettörténész, Kiss Loránd falkép-restaurátor, Kiss Zoltán és Gere István kőrestaurátorok játszottak nagyon nagy szerepet. A késő reneszánsz kori erdélyi udvarház a lőréses fallal, zsindellyel fedett tetővel, reneszánsz párkányzattal, faragott kőablakokkal régi pompáját idézi.

Falfestés- és felirattöredék egy ülőfülkében

A falképekről eddig semmilyen adat nem volt, de Kiss Loránd csapatának köszönhetően megmenekült, ami menthető volt, köztük egy, a már a Boldizsár építkezéseinek éveiben is világhírű George Buchanan 16. századi skót humanista (két skót királyi ivadék nevelője) egy alvófülkében olvasható zsoltárparafrázisának sorai. Mind az 1770-es, mind az 1860-as nagy beavatkozások falfestései, ahol lehetett, restaurálásra kerültek. Így az udvarház egy valóságos „időutazás” élményét nyújtja.

Késő reneszánsz kori kertet alakítanak ki

Nem közismert, hogy a bükkösi birtokról két 17. századi inventárium is megmaradt a levéltárakban. Kolozsváron őrzik az 1646-os és Budapesten az 1552-es összeírást. Mindkettő, különösen ez utóbbi, nagyon részletesen rendelkezik a bükkösi kertekről. Most az ezeket felidéző rekonstrukció zajlik, várhatóan két-három év múlva a késő erdélyi reneszánsz kort is részleteiben felidéző kert fogja a házat körülvenni, ugyanis a korábbi parkból mindössze egyetlen kínai páfrányfenyő maradt meg, az is villám sújtotta állapotban. De ahogyan ez a páfrányfenyő minden ősszel aranyra festi leveleivel a környezetét, így próbálja a magyarbükkösi udvarház is visszanyerni az életet.

A természet kalendáriuma (DLXXXII.)

Kiss Székely Zoltán

Állunk a parton. Szép aranymadár
acélos fényű hullámokra száll:

Tollászkodik a zengő-szárnyú nap,
felé fehérlő foltok siklanak.

Iskolakezdés ideje. Rég nem létező vízi járművel indulok ma felfedező utamra, kedves Olvasóm. Ha időd engedi, jer velem, szálljunk fel együtt **Áprily Lajos *Tutajok*-**jára!

Nagy méltósággal, mint a hattyúraj,
a fordulóban úszik hat tutaj.

Vízen derengő ősi fantomok,
keletre lengő vízi vándorok.

Kormánylapátról gyöngyeső pereg
habloccsanásra. „Meddig, emberek?”

„Zámig.” – A válasz tompa és komor
s mélységes, mint a munka és nyomor.

Alkonyba búgó titkos harsona,
úgy zendül, mintha Thamust mondana.

S tűnnek, haladnak, szürke hat madár,
hét napja és hét éjszakája már.

Ki ez a **Thamus**? A görög mondavilág hajókormányosa, akit égi hang szólított, hogy legyen hírvivő, s mondja el az embereknek, hogy **Pán** – a mítoszi görög istenek halhatatlanságát megcáfolandó – meg fog halni. A mondát **Revicky Gyula *Pán halála*** című költeményében dolgozta fel 1889-ben, s az sokáig a magyar költészet egyik legnépszerűbb alkotása volt. Pán halála fontos toposszá nőtte ki magát a kultúrtörténetben. Jelképe annak, hogy az antik vallási felfogás elhal, és vele együtt a zsidó-keresztény egyistenhit csillaga emelkedik. Reviczky így fejezi be költeményét:

És ím kelet felől, a hol pirosra
Leget, párát a hajnal fénye fest:
Az ég alján, a földdel összefolyva
Feltűnik a kereszt.

Áprily versében a régi halála s az új születése: a Maros-völgyi tutajozást váltó, síneken zakatoló vonat.

A szeptember 15-én, 1737-ben született **Aranka György**öt, a ***Magyar Tudományos Akadémia*** elődjének tekinthető ***Erdélyi Nyelvmívelő Társaság*** és a ***Kéziratkiadó Társaság*** egyik megalapítóját joggal tartja az utókor művelődésszervező történésznek, aki filozófusként és esztétaként is megállta a helyét. Hogy költő is volt, ennek bizonyságául álljon itt ***Búcsúzás*** verse. (**Egyed Emese** bányászta ki az ***Országos Széchényi Könyvtár*** kézirattárából, s tette közkinccsé még 2002-ben.)

Vásárhely, én megyek, maradj egészségben,
Tartsd meg s áldd meg kiket elhagyok épségben,
Utcádon nevetve a jókedv sétáljon,
Kapuidon strázsát a békesség álljon,
Az éj mikor eljő békötött szemével,
Rád az álom magvát hintse bő kezével,
A Nap, mikor reggel felserken álmából,
És eljő, postáit küldi sugarából,
Rajtad, mint mély ködöt, fekünni láthasson,
Az örömet, ezt dél örömmel válthassa,
Ennek sebes szárnyán járó órácskáit,
Mint a nagy hajónak kis vitorlácskái
Teljenek, folyjanak szerencsés szelekkel,
Múltak váltassanak szerencsésebbekkel,
Mikor Maros vize a halos Tiszához
S annak szekerébe a kevély Dunához
Fáradt lovaival későn megérkezik,
S ezek kis húgokat Erdélyről kérdezik,
Ha akar szólani merő igazságot,
Rólad ne mondhasson semmi rossz újságot.

Hol a Maros a Tiszába ömlik, Szeged felett, állt egykoron az a nagyrévi kikötő, ahova megérkezett a Kelemen-havasok rönkfa kincse is. A tutajozás éppenséggel a XVIII. század végén fontos közlekedési, áruszállítási forma volt.

Erről az időről szól a 120 évvel ezelőtt, 1903. szeptember 5-én megszületett báró **Kemény János *Víziboszorkány*** című regénye. Egy hete, szeptember 9-én Budapesten, a ***MOM Kulturális Központ***ban, az ***Erdélyi Helikon*** és a ***Marosvécsi Kemény Alapítvány*** szervezésében emlékeztek meg *„az erdélyi szellemi élet hídemberé”*-ről. Író, mecénás, színházigazgató, a ***Helikon*** íróközösség megalapítója is volt. **Kovács Levente *A marosvásárhelyi Székely Színház története*** című munkájában így írt róla:

„…kolozsvári igazgatósága idején a színészek és a színházi dolgozók egyaránt szívükbe zárták a halk szavú, finom modorú, mélyen humánus, nagy műveltségű vezetőt, akinek a báróság és a történelmi név nem kis vonzerőt kölcsönzött. Az ő neve jelentett sokaknak garanciát arra nézve, hogy a marosvásárhelyi színházalapítás minden látszat ellenére mégsem kaland, hanem átgondolt, ígéretes művészi vállalkozásnak indul.”

Unokája, báró **Kemény Endre** köszöntőbeszéde után a műsor első felében egy irodalmi összeállítással emlékeztek az íróra, amelyet **Medgyessy Éva** dramaturg, színháztörténész állított össze, melyben közreműködtek **Óss Enikő** és **Szélyes Ferenc**.

A műsor második felében a ***Víziboszorkány*** című monodráma ősbemutatóját láthatja a közönség. Kemény János azonos című regénye nyomán Medgyessy Éva írta a darabot, rendezte és előadta **Meister Éva.**

Az erdőmérnöki végzettségű báró az élő természetnek nemcsak szerelmese, de hű ábrázolója is volt. Erdélyi „balladákat” írt, akár

Szép aranymadár mélyzöld fenyőfákra száll

Tamási Áron vagy **Wass Albert**. Az író Kemény Jánost mára méltatlanul elfeledték. (Hogy mennyire, álljon példának itt az, hogy a ***Magyar Nemzet*** napilap internetes oldalán az eseményt beharangozó cikk plakátjának magyarázatában **Kemény Dénes** neve szerepel az övé helyett.)

A ***Víziboszorkány***ban a XIX. századi kapitalista vállalkozó nő ritka példájának állít emléket, igaz történet alapján. A tutajozás sok évszázados történetében egyedüli tutajos nő volt a regénybeli Jolka.

A víziboszorkány alakját Áprily Lajos is megénekelte az ***Utolsó tutaj***ban:

Olyan némán suhannak, mint az évek,
álmatlan évek végtelen vízen.
Bátran vágnak az ismeretlen éjnek
s ki hol kötnek, nem tudja senkisem.

Utolsó fény játszik a vizek árján,
estébe fúl a harmatos határ,
s föléjük, mint egy hamvadó szivárvány,
kitérő ívet húz a jégmadár.

Az egyiken egy asszony áll: *alakja*
az evezőre hajlik; szobra vonz.
A szél az ingét zászlóként ragadja.
És más ruhája nincs. A bőre bronz.

A másik késve küzd a fordulóban,
a partba vágta szédült homlokát,
de már magához tért s a hosszú sorban
siet megint az éj felé tovább.

Olyan némán suhannak, mint az évek.
Csak egy kiáltó jel száll: hosszú jaj –
s csüggedt kezed lassan kezembe téved
s remegve kérded: „Utolsó tutaj?”

A Víziboszorkány nemcsak Jolka története, hanem a marosi tutajozás regénye is: Kemény odaadó pontossággal vázolja fel a hajdani marosi tutajozás csínját-bínját. A regény ötödik fejezete, ***Az utolsó tutaj*** az 1904-es esztendővel kezdődik, s az erdélyi tutajozás végóráit írja le. A vasút megjelenése, a székely körvasút kiépülése vetett véget a vízi szállításnak a Maroson.

1871-ben még csak a Marosújvár–Marosvásárhely szárnyvonal létezett, 1896-ban adták át a forgalomnak a Marosvásárhely–Szászrégen, 1906-ban a Szászrégen–Déda szakaszt, és végül 1909-ben Csíkcsicsó és Déda között bezárult a körvasút.

A nagyipari fa kitermelés a vasutakkal kezdődött, habár addig is jelentős mennyiségű fát úsztattak le a Maroson, vagy tutajoztak Romániába – állapítja meg **Kánya József A Székely körvasút regionális hatásai** című tanulmányában (**Tér és Társadalom**, 14. évf. 2000/2-3. szám). – *A vasút nemcsak mint szállító befolyásolta az erdőkitermelést, hanem az első nagyfogyasztó is volt a talpfák iránti igényével.*

Bár már létezett a vasút Vásárhelyig, még tutajoztak a XX. század elején is a Maroson.

Kiss Lajos református kántortanító nagyapám önéletírásából idézek:

„Így következett el 1904 szeptembere, mikor a marosvásárhelyi kollégium I. osztályának bentlakó növendéke lettem. (…) Tavasszal nagy kirándulásokat tettünk minden vasárnap délután: Bese erdő, Kincses dombok, Kakasdi erdő volt az állandó terep, meg egy-egy tutaj-kirándulás. Vizsgák közben az évzáróig a Maroson való fürdés a gát alatt. Ebéd után trappolva rohantunk a Marosra s a Maros melletti berekben lestük a nagydiákok szerelmeskedéseit a cigánylányokkal. Máskor (…) tutajjal lementünk Nyárádtőig, s onnan vonattal jöttünk haza”.

Emlékeimben él, hogy az ötvenes évek elején édesapám még tervezte, hogy elvisz tutajozni az Aranyos-Besztercére, amíg lehet. De aztán 1960-ban elkezdték feltölteni a V. I. Lenin vízi erőmű gátja mögötti tavat. Az utolsó folyón is megszűnt a tutajozás a Keleti-Kárpátokban is.

A Csalhó alatt kialakult Románia legnagyobb víztározó tava. Tengerszint fölötti magassága kb. 500 m, mélysége eléri a 90 métert. Felszínének területe kb. 440 km^2, hossza 36 km. A Keleti-Kárpátok szívében emelkedő Csalhó konglomerátum és mészkő felépítésének okán hamar szökni kezdett a víz a tóból: a víz a repedéseket tágítva illant el. Az 1980-as évek végére stabilizálódott a mai vízszint – az iszapüledék betömte a természetes tómeder repedéseit. Ma, 2023 júniusában azonban újabb – ezúttal ökológiai – katasztrófa sújtja a tavat. Több tonna műanyag palack és a turisták által az erdőben eldobott szemét lebeg a Békás-tó víztározójának felszínén.

Tutajoznak-e ma a Kárpát-medencében? Igen! A Dunajec folyócska vize már is nem a Duna vízgyűjtő medencéjéhez tartozik. Ráadásul az itteni „tutajok” egymáshoz erősített ladikokból állnak. A Dunajec évszázadokon át **Szent István** országának egyik legbékésebb határszakasza volt. A szepességi Vöröskolostortól induló, az Északi-Kárpátokat áttörő, a galíciai Erdősre megérkező vízitúra időtartama általában 1,5 óra. De ez csupán szép s izgalmas turisztikai attrakció.

Maradok kiváló tisztelettel

Kelt 2023-ban, Aranka György születése után 286 évvel

Tollászkodik a zengő-szárnyú nap

Épített örökségünk

A mezőörményesi kastély

Nagy-Bodó Tibor

(Folytatás a szeptemberi 8-i számból)

A munkálatok 1641-re fejeződtek be

Korabeli források szerint az épület téglából, kőalapokra épült, földszintjét az emelettel egy kőből készült oszlopos lépcső kapcsolta össze. A földszint szobái boltozottak voltak, az emeletei síkmennyezetet kaptak.

Az udvarház alsó ablakait vasrácsokkal látták el, az épületet fecskefarkú cseréppel födték be. A munkálatok 1641-re nagyrészt befejeződtek, a későbbi források már csak különböző javításokról, melléképületeken végzett tevékenységekről tesznek említést.

A kastély 17. századi különlegessége

A mezőörményesi Rákóczi–Bánffy-kastély az uradalom belsőségén, sok gazdasági épület szomszédságában állott.

Keresztes Gyula szakmai véleménye: az épületet a 17. században nem a szokásos négyszögletes elrendezéssel és sarokbástyákkal építették, hanem 42 x 12,50 méteres téglalap alaprajzú formában, árkádíves homlokzata déli irányba nézett. Földszint és emelet kiképzéssel, részben bolthajtásos pillérekkel épült, vastag tégla- és kőfalakkal.

A kastély berendezése, díszítése nem maradt fenn

A téglalap alaprajzú, kelet-nyugat tájolású, emeletes, északi, hosszanti oldalával az utcára néző, előkertes elrendezésű, kontyolt tetős épület a település központjában, a református templom szomszédságában található.

Udvar felőli, tizenegy tengelyes déli homlokzatát mindkét szinten egy-egy egymás fölé helyezett, egyenes záródású ablakkal közrezárt, kilenctengelyes, kosáríves árkádsor teszi mozgalmassá. Az árkádsorok mögött hevederekkel tagolt, csehsüvegboltozattal fedett folyosó nyílik, ahonnan a középtengelyben található kétfordulós, kőlépcsős, dongaboltozatos lépcsőházba, illetve a folyosóról nyíló szobákba lehet jutni.

A földszinten kilenc kereszt- és fiókos dongaboltozatos, az emeleten nyolc síkmennyezetű helyiség található.

Az Adatbank közlése szerint a kastély homlokzatai azonos kialakításúak, a műkő burkolattal fedett magas lábazati párkány, a vakolatból kialakított, a földszintet az emelettől elválasztó övpárkány és a többszörösen profilozott koronázópárkány az épület egészén körbefut, a sarkokat armírozás díszíti.

Függőlegesen a homlokzatokat szabályos rendben elhelyezett, egyenes záródású, barokk jellegű, egyszerű, illetve füles kőkeretet imitáló vakolatdíszítéssel keretelt ablakok és az ezeket közrefogó lizénák tagolják.

Ez utóbbiak a kastély északi, utca felőli homlokfalát tizenöt, a két rövidebb homlokfalát négy mezőre osztják.

A termeket a falakon körülfutó párkányok díszítették

Az épület alaprajzilag szimmetrikus elrendezésű, hosszában árkádnyílásos fedett tornáccal mindkét szinten.

A tengelyében kőből faragott, díszes kétkarú lépcső vezetett fel az emeleti, ugyancsak árkádíves tornácra, melynek mellvédjei téglával falazottak.

A tornácról nyílnak a lépcsőtől jobbra és balra az 1-3 és 4-5-ként felsorolt „házak”, míg a tornácot az épület mindkét végében egy-egy kisebb helyiség zárja le. A földszint alaprajzi elrendezése hasonló. Az emeleti „palaták” síkmennyezetűek, a falakon körülfutó párkányok tették díszesebbé a termeket.

Szintén a fent említett szerző a *Maros megyei kastélyok és udvarházak* című munkájában említi, hogy a mennyezeteken az egykori díszítőfestés nyomai a helyreállítási munkák alkalmával még láthatóak voltak.

A kastély ablakszerkezetei gazdagon profilozottak, béléses ajtói táblásan kivitelezettek. A homlokzatokat fő- és oszloppárkány, valamint az ablaknyílások keretezése és a kőből faragott könyöklőpárkányok díszítettek. Az árkádíveket tartó zömök pilléreknél habarcsból húzott profil futott körül, a könyöklők ott is kőből voltak faragva.

Az északi és a két rövid homlokzatot függőlegesen, a sarkokon mindkét szint magasságában rovátkázva tagolták. Valamennyi dísz a barokk jegyében készült.

Az épület alatt húzódó pincét dongaboltozat fedi. A kastély keleti homlokfalának északi tengelyében nyílik a pincelejárat.

A faragott részletek közül meg kell említenünk az emeleti ablakok könyöklőpárkányait és az emeleti folyosón, a lépcsőház jobb oldalán található, másodlagos elhelyezésű, befalazott reneszánsz kőkeretet.

Az omladozó vakolat alól számos, a téglafalba beépített faragott kő tűnik elő.

Kőből készült a téglaépület alapozása, a déli oldal főtengelyében nyíló főbejárat lépcsője és az árkádok pilléreinek lábazati része is.

A kastélyt kétemeletesnek tervezhették

A pincelejárat külső lépcsője fölé faragott gerendákból ácsolt kétsíkú tetőt állítottak. Az épület lábazatát faragott, vastag mészkő lapokkal burkolták; tetőzete négysíkú.

Keresztes Gyula a már említett munkájában írja, hogy az emeletről a padlásra vezető lépcső kiképzése azonos a földszintről az emeletre vezető lépcsőével; hasonlóképpen a padlástérben lévő gyűjtőkémények falazata arra enged következtetni, hogy a kastélyt kétemeletesnek tervezték, de a második emelet építése valamilyen oknál fogva elmaradt.

Egy korabeli leltár szövege szerint a kastély udvarát falazott kerítés zárta körül. Az udvaron gazdasági épületek álltak, és a kertből a filagóriák sem hiányoztak.

Az államosítás után a kastély és a hozzá tartozó épületek mezőgazdasági egység használatába kerültek. Tönkretették őket, a parkot és növényzetét teljesen eltüntették.

A Magyar Autonóm Tartomány idején a község a tartományhoz tartozott, 1962–1967 között a kastély helyreállítási munkálatait Keresztes Gyula vezette.

Sajnos a munkálatokat nem fejezték be.

Dr. Kálmán Attila tanár, történész kiegészítése

Az újabb kutatásoknak köszönhetően sikerült meghatározni az épület építési idejét: a művészettörténészek 1639–1641 közé teszik. Nagy szerepük volt az építésében a besztercei kőműveseknek, akik közül Kőműves Simon és Kőműves János neve maradt fenn.

Az új épület igazi tulajdonosa Lorántffy Zsuzsanna volt, aki 1639-ben kapta meg a birtokot a férjétől. Az építkezések a következő években tovább folytatódtak, 1650-ből való az utolsó információ, amely említést tesz róla.

Érdemes a Rákócziak utáni birtokosokról is szólni. II. Rákóczi György után következtek a Barcsaiak, majd Bánffy Dénes és Haller Gábor váltották egymást. Bánffy Dénes egyik kedvelt tartózkodási helyének számított. Bánffy kegyvesztettsége után a fejedelemre szállt, majd Bánffy Zsigmond, Dénes testvére szerezte meg, aki Dénes özvegyére és fiára (György, a későbbi gubernátor) íratta.

Ez azt is jelentette, hogy a Bánffyak nagyobb, fontosabb birtokai mellett Örményes háttérbe szorult, és nem használták lakóhelyként a Bánffyak. Értesüléseink szerint a kastélyt 1937-ban adták el, az akkori vásárló leszármazottai kapták vissza, de nem tudják megoldani a hasznosítását.

** A rendelkezésünkre bocsátott dokumentumokért külön köszönet Keresztes Géza műépítésznek, műemlékvédő szakmérnöknek, dr. Kálmán Attila tanárnak, történésznek, a képekért Vetési László református egyházi írónak, szórványlelkésznek és Demján László műemlékvédő építésznek.*

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva (1067.)

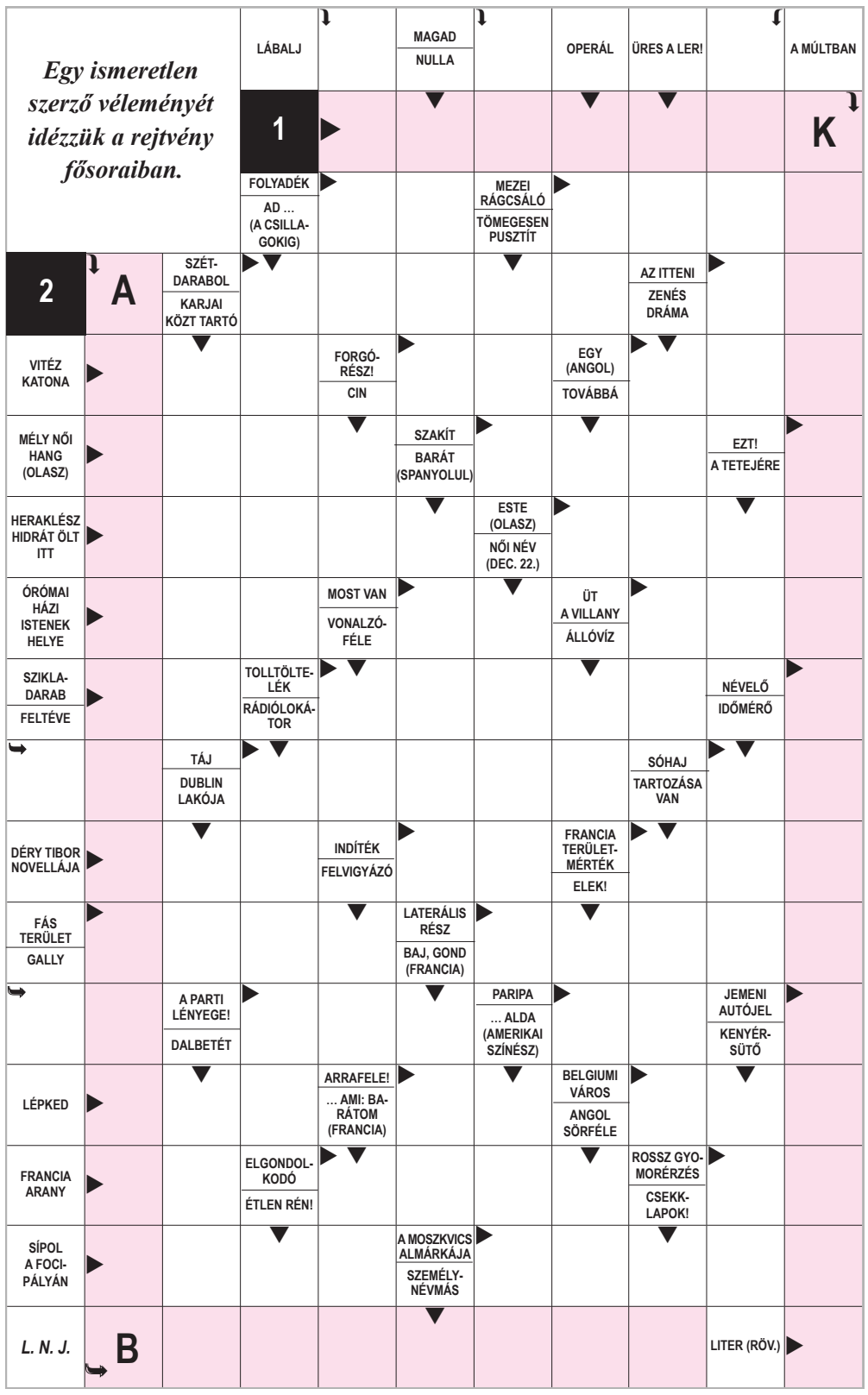

A MAGYAR KÖZMONDÁS
című pályázat nyertesei:

Kiss Magdolna,
Marosvásárhely, Győzelem tér
Mélik Mária,
Marosvásárhely, Caragiale u.

A pályázati rejtvény megfejtése:
ELSZENVEDI A SZAMÁR A VERÉST, CSAK JÓLLAKHASSÉK.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a szeptember 8-i számból:

Ikrek:
Korbács

Skandi:
Annyi idős az ember, amennyinek érzi magát.

KOBAK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely, Győzelem tér 18. szám,
www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY

SZEPTEMBERI ÉVFORDULÓK (2.)

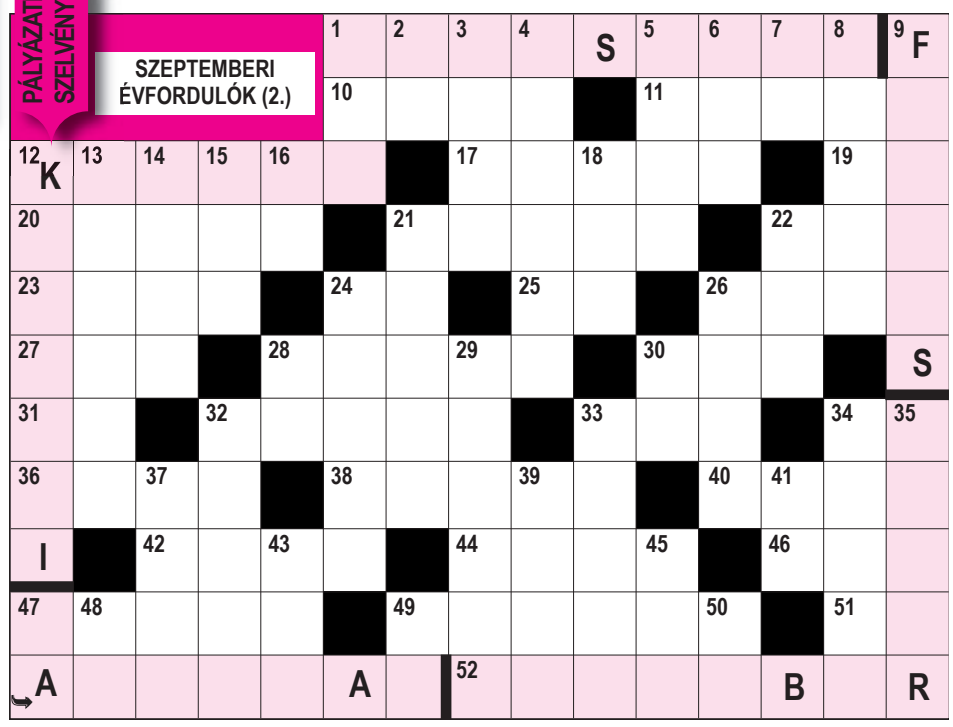

VÍZSZINTES: 1. Műfordító (lengyel), tanár, 150 éve született (János). 10. Máramarosi hegy. 11. Szükséges. **12. Miniatűr- és arcfestő, 150 éve hunyt el (Sándor).** 17. Lengyel város. 19. Elek! 20. Földrajzi felfedező. 21. Fel … (ébredés). 22. Sétatéri ülőhely. 23. Hím állat. 24. Bárányhang. 25. Hamis. 26. Töltött sült tészta. 27. ENSZ munkaügyi szervezet (röv.). 28. Kimerül. 30. Könnyezik. 31. Mutatószó. 32. Csordát hajt. 33. Csak (német). 34. Kiloliter (röv.). 36. Amerikai egyetem. 38. Vályú. 40. Eszme, gondolat, ötlet. 42. Ipari tanuló. 44. Vízgőz. 46. Passau egyik folyója. 47. Pince előtere. 49. Törpeállam. 51. Román durva tegezés. **52. Külföldön is elismert festő, 150 éve született (Hugo).**

FÜGGŐLEGES: 1. A tiara páratlan! 2. Védelmez. 3. Tenger (latin). 4. Família. 5. Férfinév (febr. 27.). 6. Tagadás. 7. Páros nyél! 8. Kellemes szag. **9. Közgazdász, miniszter, egyetemi tanár, MTA-tag, 175 éve született (Béla). 12. Régész, tudós, MTA-tag, 150 éve halt meg (Ágoston).** 13. Női név (dec. 13.). 14. Rövid kabát. 15. Máramarosi folyó. 16. Japán drámai műfaj. 18. Az egyik égtáj. 21. Ráma. 22. Arcszín lehet. 24. Tüstént. 26. Becézett Piroska. 28. A vas vegyjele. 29. Minden részre figyelő. 30. A kén és az urán vegyjele. 32. Férfiénekhang. 33. Idegen női név. 34. Szövet. **35. Román író, filozófus, szakíró, 200 éve halt meg (Gheorghe).** 37. Törmelékgát. 39. Zenére mozgás. 41. Római 501. 43. Karikarész! 45. Angol ász. **47. Francia regényíró, 150 éve hunyt el (Émile).** 48. Fejetlen báb! 49. Tehénhang. 50. Az oxigén és a jód vegyjele.

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket szeptember 28-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Petőfi versei

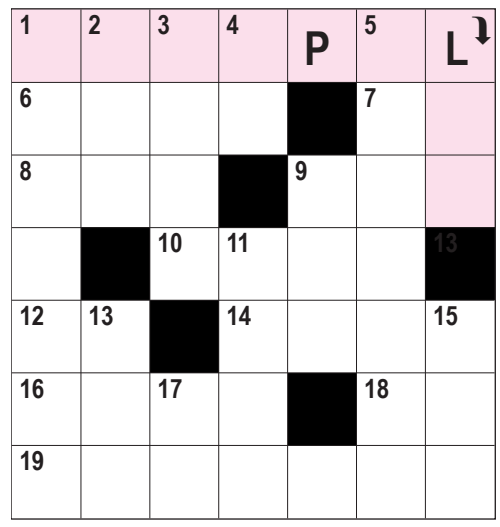

VÍZSZINTES:

1. Petőfi verse. 6. Lenti helyen. 7. Végtelen rúd. 8. Rostnövény. 9. A Tiszába siet. 10. Ipari tanuló. 12. Állóvíz. 14. Ehetővé lesz a gyümölcs. 16. Mozgó villamosság. 18. Vonalzóféle. 19. Bibliai bölcs.

FÜGGŐLEGES:

1. Magyar nemesi tánc. 2. Angol sörféle. 3. Becézett Antal. 4. Minipajta. 5. Eladni akaró. 9. Kopasz. 11. Nem tud beszélni. 13. Időmérő. 15. Elem (a vegyjele: S). 17. Az alumínium vegyjele.

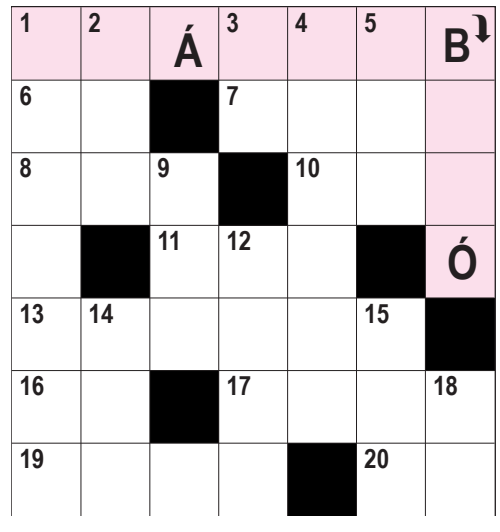

VÍZSZINTES:

1. Petőfi verse. 6. Magad. 7. Moldovai város. 8. Kis ház. 10. Szemcsés anyag. 11. Hordómérték. 13. Sütkérező. 16. A titán vegyjele. 17. Fénykép. 19. Füzet (rég.). 20. Osztrák és svéd autójel.

FÜGGŐLEGES:

1. Az egyik óceán. 2. Ötórai ital. 3. A bór és a jód vegyjele. 4. Könyvet olvasó. 5. Nehéz, mint … (szólás). 9. Jut neki. 12. Piaci árus. 14. Angol levegő. 15. Bizonyos ideje. 18. Latin csont.

L. N. J.

Magyar állami kitüntetéseket adtak át a hét elején

Dr. Ábrám Zoltánnak és Böjte Lídiának

Az augusztus 20-i nemzeti ünnep alkalmából Novák Katalin köztársasági elnök által adományozott állami kitüntetések ünnepélyes átadására került sor szeptember 12-én, kedden Csíkszeredában, a Lázár-ház eskütermében. A kitüntetéseket Tóth László főkonzul adta át.

Maros megyéből *dr. Ábrám Zoltán* orvos, egyetemi tanár és *Böjte Lídia* nyugalmazott tanár részesült a rangos kitüntetésben. További díjazottak: *Bajcsi Ákos* agrármérnök, a kurtapataki Zonda Lovarda tulajdonosa, *Makkai Enikő*, a sepsiszentgyörgyi Diakónia Kapernaum Alapítvány vezetője, *Szakács Sándor,* a Székelyudvarhelyi Magánerdészet nyugalmazott vezetője, *Balázs Árpád* nyugalmazott újságíró, helytörténész, az Udvarhelyi Televízió alapítója.

Dr. Ábrám Zoltán átveszi a kitüntetést Tóth Lászlótól

Dr. Ábrám Zoltán

orvos, a marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem Orvostudományi Kara Közegészségtani Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára a ***Magyar Érdemrend lovagkeresztj***ét kapta az erdélyi, különösen a marosvásárhelyi kulturális közéletben meghatározó újságírói, tényfeltáró művelődéstörténeti, illetve szak- és közírói munkája, valamint a marosvásárhelyi egyetemen végzett kutatói-oktatói tevékenységéért.

Dr. Ábrám Zoltánnak évtizedek óta jelennek meg írásai a Népújságban, sőt már 1990 elött jelen volt lapelődünkben, a Vörös Zászlóban is. Újságírói affinitása kiderül az alábbi laudációból:

„Ábrám Zoltán a Máramaros megyei Szinérváralján született 1963. december 9-én, ahol édesapja negyedszázadon át református lelkészként, édesanyja orvosként tevékenykedett. Szatmárnémetiben érettségizett 1982-ben, majd 1989-ben a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézetben általános orvosi diplomát szerzett. Egyetemista évei alatt a diáklap magyar oldalának a szerkesztőjeként harmadmagával megalapította és három éven át irányította a marosvásárhelyi orvostanhallgatók Communitas irodalmi körét, amelynek ez idő alatt – a diktatúra nyomása ellenére – több mint félszáz meghívottja volt jeles erdélyi értelmiségiek köréből. 1989 decemberében az RMDSZ Maros megyei szervezete első intézőbizottságának a tagjává válik, a Maros megyei MADISZ első elnöke, két éven át a Magyar Ifjúsági Szervezetek Szövetsége elnökségi tagja. A fekete márciusi események során Sütő Andrással és hetvenkilenced-magával az elhíresült „RMDSZ-székház" ostromának szenvedője volt, amiért később Ezüst Tulipán díjban részesült (2016). 1991-ben újságírói diplomát szerzett a budapesti Bálint György Újságíró Iskola belpolitika szakán. Írásai több mint két tucat hazai, magyarországi és határon túli lapban jelentek meg. Újságírói tevékenységéről így vallott: „Értelmiségi feladatnak, a közösségnek szánt ajándéknak tartottam ezt a teljesen ingyenes tevékenységemet, és igyekeztem a lehetőségekhez mérten egyenes és szókimondó lenni". A Marosvásárhelyi Rádióban közölt interjúit *Magyarok a nagyvilágban* címmel adta ki, a Krónika napilap Szempont rovatában 2015–2018 között megjelent írásait pedig a *Krónikás szempontok* című könyvében. Külön kötetben köszöntötte szakmai mesterét: *Csodálatos tanúságtétel. Vizi E. Szilvesztternek sok szeretettel Erdélyből.* Két településmonográfia (Nyárádszereda, Szentegyháza), tucatnyi szakkönyv, útleírások (*Egyesült Királyság, Dél-amerikai szentháromságok*), emlékkönyvek (*Communitas, Misszesek voltunk*) szerzője, EMKE-kiadványok szerkesztője, egyetemi jegyzetek és számos szakdolgozat szerzője és társszerzője.

1991 márciusában sikeresen vizsgázott a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Közegészségtani Tanszékére, majd a ranglétrán fokozatosan előrehaladva, 2006-tól tanszékvezető egyetemi tanárként dolgozik. Közegészségtani tudományos, kutató tevékenységéért Pro Hygiéne emlékéremmel tüntették ki, tudományos tevékenységét Lencsés György- és a Pápai Páriz Ferenc-díjakkal ismerték el. Mintegy két évtizeden át a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem szenátusának, kari tanácsának tagja; 2020–2021-ben dékánhelyettesi tisztséget töltött be. Lelkiismeretesen, rendszeresen kiállt a magyar nyelvű oktatásért, szókimondó tényfeltáró írásokat közölt a marosvásárhelyi orvosegyetem sorsáról.

Több szakmai és civil szervezet tagja, tisztségviselője. Az EMKE Maros megyei szervezetében és országos elnökségében betöltött tevékenysége legjelentősebb eredményei közé sorolható a marosvásárhelyi Petőfi-szobor felállítása, a Don-kanyari áldozatok emlékművének a létrehozása és húsz éve januárban megemlékezések szervezése, a székesi Bercsényi László-szobor megvalósítása, valamint pelikánszobor avatása Mezőfelében a Duna-delta munkatáborait ártatlanul megjártak emlékére, hogy Periprava, a szovjet gulágok mintájára létrehozott láger emlékezete megmaradjon a köztudatban. „Elanyagiasodott, értékeitől megfosztott, eltorzult világunkban a közművelődés szolgálata a kisebbségi sorsból származó egyfajta kötelesség teljesítésén túl gyakorta az egyén boldogságvágyának a kiteljesítését jelenti. Ki a köznek él, annak élni érdemes" – vallja egyik EMKE-közgyűlési beszámolójában."

Böjte Lídia átveszi a kitüntetést Tóth Lászlótól Fotók: Borbáth Katalin

Böjte Lídia

nyugalmazott tanár, a szászrégeni Florea Bogdan Általános Iskola korábbi igazgatóhelyettese, a Kemény János Művelődési Társaság elnöke ***Magyar Ezüst Érdemkeresztj***ben részesült a szászrégeni és Felső-Maros menti szórványban élő magyarság kulturális értékeinek megőrzése érdekében folytatott tevékenységéért, valamint a magyar irodalom népszerűsítésében és az anyanyelvi oktatásban végzett több évtizedes, példaértékű munkájáért.

„Böjte Lídia Zágonban született 1953. augusztus 21-én. Nagyszülei nevelték, mivel hároméves korában a szülei elváltak. Az általános iskola I-VI. osztályát helyben végezte, utána Sepsiszentgyörgyön folytatta a tanulmányait, a későbbi Székely Mikó Kollégiumban. 1972-ben a Babeş–Bolyai Tudományegyetem magyar nyelv és irodalom szakán tanul, amely keretén belül az orosz mellékszakot választja. Egyetemi évei alatt statisztaként és szakmai gyakornokként együttműködött a Kolozsvári Állami Magyar Színházzal, interjúkat készített a Dolgozó Nő társadalmi-politikai és kulturális folyóiratnak, bedolgozott a sepsiszentgyörgyi Megyei Tükör időszakos kiadványnak és a kolozsvári magyar diákrádiónak, a Visszhang Rádiónak is. 1976-ban, az utolsó egyetemi év elején házasságot kötött Böjte Vilmos fizikatanárral, akit kinevezése miatt Szászrégenbe követett. 1977-től a román többségű Libánfalván kezdte tanári pályafutását, ahol négy évig orosz nyelvet tanított, majd következett Soropháza és a szászrégeni 2. számú líceum. A Kolozsváron megszokott magyar kulturális rendezvények hiányának pótlására kapcsolódott be a szászrégeni művelődési háznál 1974 óta működő Kemény János irodalmi kör munkájába, ahova a romániai magyar irodalom nagyjait hívták meg, és ugyanitt önképzőkör is működött. 1982-ben átvette a szászrégeni irodalmi kör vezetését, amely akkoriban a függöny mögött leselkedő szekusok, pártbizottsági elvtársak, elvtársnők megfigyelése alatt is állt. Igyekezett a kor legnagyobb egyéniségeit (Beke György, Kányádi Sándor, Bálint Tibor, Sütő András, Demény Lajos, Toró Tibor) meghívni, akiknek a szavaiból, tevékenységéből erőt meríthetett a közösség a diktatúra nyomasztó éveiben. Az események között figyelemre méltó a Sütő Andrással szervezett találkozó, amelyen több százan vettek részt, és amelyről a Szabad Európa Rádió is beszámolt. Ezt követően behívatták a pártbizottsághoz, és „idős korára" hivatkozva leváltották. Akkor 34 éves volt. A kommunista hatalom bukása utáni első évben, 1990-ben többedmagával megalapította a Kemény János Művelődési Társaságot. 1991-től a civil szervezet elnökeként célja az volt, hogy a színvonalas tevékenységekbe bevonják a helyi közösség minél több tagját, ezen keresztül ápolják a helyi hagyományokat is. Mindig szem előtt tartotta a szászrégeni és környékbeli irodalmi, történelmi hagyományok ápolását, a magyar identitás megőrzését és a magyar közösség összetartozásának megerősítését a Kemény János-i szellemiség jegyében. Minden évben megszervezte a magyar nyelv és a költészet napját, a diákoknak versenyeket szervezett. 1990 és 2015 között az RMDSZ szászrégeni szervezetében kulturális rendezvények felelőseként tevékenykedett, és nagyban hozzájárult az idén 10 éves Szászrégeni Magyar Napok sikeréhez is, amely keretén belül több kulturális programot szervezett. Az 1998-ban Szászrégenben megjelent háromnyelvű ASTRE hetilap magyar nyelvű rovatának szerkesztője. Az 1999-ben megjelent Szászrégen és Vidéke havilap alapítói között volt, 2000-től a Helikon – Kemény János Alapítvány kuratóriumának tagja. 1990 és 2004 között igazgatóhelyettese volt a szászrégeni Florea Bogdan Általános Iskolának, ahol sikerült jól működő, színvonalas magyar tagozatot kiépítenie. 2018-ban az Alexandru Ceuşianu Általános Iskola tanáraként vonult nyugdíjba. Oktatói és kulturális tevékenységéért számos elismerésben részesült. Böjte Lídia tanárnő a szórványban küldetést vállalt és teljesített, kellő alázattal, önfeláldozással szolgálta és szolgálja Szászrégent és a Felső-Maros vidékét, a térség szórványmagyarságát" – hangzott el a laudációban.

Eladási közlemény

A **Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal** székhelyén (Marosvásárhely, Dózsa György utca 1–3. szám) **szeptember 26-án 11 órai kezdettel**

nyilvános árverésen értékesíti

az alábbi cégek ingó javait, a költségvetéssel szembeni adósság behajtása céljából:

POLIDENT LABORATORY KFT., adószám: 37654012, Marosvásárhely, M. Viteazu 40. szám, Maros megye
– Coritech 250 dry touch idry processing marógép, 5SN 692509/1, 2018-as gyártmány, kikiáltási ár 24.094 lej + 19% héa; a kikiáltási ár a becsár 75%-a, második árverés.
– ISI HT-S SPEED INCL, 200 G SINTER PEA INCL SPEED-TRY 10 CM SN 54312, 2018-as gyártmány, kikiáltási ár 7.568 lej + 19% héa; a kikiáltási ár a becsérték 50%-a, negyedik árverés.
A 2015. évi 207-es pénzügyi törvény 250. cikkelyének 11. és 14. bekezdése értelmében a javak eladhatók a felajánlott legmagasabb áron, ha az alacsonyabb, mint a kikiáltási ár, de nem kevesebb, mint a becsérték 75%-a. A javak nincsenek megterhelve, a behajtandó összeg 181.968 lej.

BARSA PRESCOM KFT., adószám: 4166163, Marosszentgyörgy, Márton Áron utca 2/A/16/1, Maros megye
– fehér IVECO 35C13 haszonjármű, Baog karosszéria ponyvával, azonosítószáma TSCN12276E0900763, 2002-es, rendszáma MS-02-JJV, jó állapotban, 315.716 km-ben. Kikiáltási ára 23.485 lej + 19% héa. A kikiáltási ár a becsérték 75%-a, második árverés. A javak nincsenek terhelve, a behajtandó összeg 468.514 lej.

FAN CLEAN SERVICIOS KFT., adószáma: 39847478, Jedd, Aleea Lunii 28. szám, Maros megye
– Fehér Renault Kangoo fc09 személygépkocsi, 2003-as, dízel, alvázszáma VF1FC09F27770996, rendszáma MS-19-FMA, kikiáltási ára 2.588 lej + 19% héa;
– AC 690 Pro klímaberendezés, kikiáltási ár 4.440 lej+19% héa. A kikiáltási ár a becsérték 75%-a, második árverés. A javak nincsenek terhelve, a behajtandó összeg 90.515 lej.

BLOCK FLEISCH KFT., adószáma: 39984734, Marosvásárhely, Apicultorilor 19/4., Maros megye
– 1,4 méteres kicsi hűtővitrin, kikiáltási ár 1.931 lej + 19% héa;
– 1,4 méteres hűtővitrin, kikiáltási ár 1.931 lej + 19% héa;
– 3 méteres hűtővitrin, kikiáltási ár 2.579 lej + 19% héa. A kikiáltási ár a becsérték 75%-a, második árverés. A javak nincsenek terhelve, a behajtandó összeg 43.161 lej.

GR8 FLOWERS KFT., adószáma: 35751752, Marosvásárhely, 1918. December 1. út 94/4., Maros megye
– Szürke, 2002-es Ford Transit haszonjármű, azonosítószáma WF0XXXTTFX6M31828, rendszáma MS-38-GRE, jó állapotban, 377.000 km-ben; kikiáltási ár 10.440 lej + 19% héa;
– Metallizált szürke, 2011-es Ford Focus személygépkocsi, azonosítószáma WF0LXXGCBLBM78309, rendszáma MS-12-HLT, jó állapotban, 368.000 km-ben. Kikiáltási ára 15.773 lej + 19% héa. A kikiáltási ár a becsérték 75%-a, második árverés. A javak nincsenek terhelve, a behajtandó összeg 329.745 lej.

ALL MEDIA PARTNER KFT., adószám 25293321, Dicsőszentmárton, Köztársaság utca 51. szám, Maros megye
– Terex TB110 típusú, 2001-es kosár (nacelă), gyártási sorozatszáma 01700011, nettó súlya 19051 kg, 45%-os kopás; kikiáltási ár 110.000 lej + 19% héa.
– EXTEC C12 lánctalpas betonzúzó berendezés, zöld, 2004-es, közepesen kopott, motorhibás, nem működőképes, kikiáltási ár 370.905 lej + 19% héa. A kikiáltási ár a becsérték, első árverés. A javak nincsenek terhelve, nincs óvás bejegyezve.

MFC CENADI CONSTRUCT KFT., adószám 31632538, Marosvásárhely, Suceava utca 28/43., Maros megye
– Biztonsági rendszer (18-as számla) kikiáltási ár 244 lej + 19% héa;
– Irodai bútorzat, kikiáltási ár 1.328 lej + 19% héa;
– Irodai bútorzat, kikiáltási ár 1.378 lej + 19% héa;
– Irodai bútorzat, kikiáltási ár 689 lej + 19% héa;
– Bosch hőközpont, kikiáltási ár 1.673 lej + 19% héa; A kikiáltási ár a becsérték, első árverés. A javak nincsenek terhelve, az árverés ellen nincs óvás bejegyezve; a behajtandó összeg 2.237.545 lej.

DORA'S JUICE BAR KFT., adószám 40673863, Marosvásárhely, Kövesdomb utca 14/6., Maros megye
2003-as dízel, fekete, négyajtós, ötszemélyes Volkswagen Golf 1J személygépkocsi, 357.931 km-ben, 1896 köbcentis, alvázszáma WVWZZZ1JZ3B008799, rendszáma MS-15-BMN, rozsdafoltos; kikiáltási ár 5.435 lej + 19% héa. A kikiáltási ár a becsérték, első árverés. A javak nincsenek terhelve, az árverés ellen nincs óvás bejegyezve, a behajtandó összeg 41.453 lej.

NOVOBOND KFT., adószám 29775129, Marosvásárhely, Băneasa utca 35/7., Maros megye
– Linde e 16 C-02 típusú elektromos homlokrakodó, gyártási száma h2*335k05532, 3,250 m magasra tud emelni, 1600 kg-ig, összsúlya 2350 kg, jó állapotban; kikiáltási ár 11.853 lej + 19% héa. A kikiáltási ár a becsérték, első árverés. A javak nincsenek terhelve, az árverés ellen nincs óvás bejegyezve, a behajtandó összeg 147.652 lej.

FRESH WATERINSTAL KFT., adószám 23221701, Marosvásárhely, 1918. December 1. út 231/28. szám, Maros megye
– Master DC 150 típusú, fehér-szürke Renault haszonjármű, BA02 levehető redőnyökkel, kétajtós, hétszemélyes, 2007-es gyártmány, 340.000 km-ben, dízel, 107 kW, 2464 köbcentis, alvázszáma VF1HDCYK637710559, a motor szériaszáma 0912657, rendszáma MS-14-KSB; kikiáltási ár 30.569 lej + 19% ha. A kikiáltási ár a becsérték, első árverés. A javak nincsenek terhelve,az árverés ellen nincs óvás bejegyezve, a behajtandó összeg 64.865 lej.

ODOR IMPEX KFT., adószám 3258935, Marosvásárhely, Pomicultorilor utca 7/12., Maros megye
– 2003-as dízel, piros, négyajtós Ford Transit125 T, 300 FDFY gépkocsi, 92 kw, 1998 köbcentis, alvázszáma WFOPXXGBFP3D36171, a motor szériaszáma 011068922, rendszáma MS-10-EUA; kikiáltási ár 4.958 lej + 19% héa. A kikiáltási ár a becsérték, első árverés. A javak nincsenek terhelve, nincs óvás bejegyezve, a behajtandó összeg 439.229 lej.

NACTO KFT., adószáma: 37958283, Náznánfalva, Marosszentkirály község, Crinului utca 7., Maros megye
– 2006-os benzines Dacia Logan, alvázszáma UU1LSDJJH36694853, a motor szériaszáma 020299131, rendszáma MS-22-RAX, euro 3, nem működőképes, leromlott állapotban; kikiáltási ára 1.852 lej + 19% héa. A kikiáltási ár a becsérték 75%-a, második árverés. Az ingóság nincs terhelve, a behajtandó összeg 40.052 lej.

BTL DUO KFT., adószám 30808084, Koronka, 394. szám, Maros megye
– MTH (AKO) fagyasztó, leltári száma 169; kikiáltási ár 19.200 lej + 19% héa;
– RV-85X235-2457039 hűtőház, leltári száma 171; kikiáltási ár 19.200 lej + 19% héa;
– MKNFKGCOD215T0041 hagyományos kemence, leltári száma 111; kikiáltási ár 18.000 lej + 19% héa;
– MKNFKGCOD215T0041 hagyományos kemence, leltári száma 112; kikiáltási ár 31.200 lej + 19% héa;
– SKYTEK klímaberendezés, leltári száma 120; kikiáltási ár 107.100 lej + 19% héa;
– INCOLD 2457045-RV-130x353 hűtőház, leltári száma 172, kikiáltási ár 19.200 lej + 19% héa;
– MTH (AKO) 2457044RV 120X241 fagyasztó, leltári száma 170; kikiáltási ár 19.200 lej + 19% héa;
– MKNFKGCOD115T0054 hagyományos kemence, leltári száma 166; kikiáltási ár 33.900 lej + 19% héa;
– MKNFKGCOD115T0054 hagyományos kemence, leltári száma 167; kikiáltási ár 33.900 lej + 19% héa;
– MKNFKGCOD115T0041 hagyományos kemence, leltári száma 168; kikiáltási ár 33.900 lej + 19% héa;
– Elszívóberendezés, leltári száma 60; kikiáltási ár 24.600 lej + 19% héa;
– Videomegfigyelő rendszer, leltári száma 155; kikiáltási ár 48.000 lej + 19% héa;
– Központi elszívó, leltári száma 102; kikiáltási ár 3.900 lej + 19% héa. A kikiáltási ár a becsérték, első árverés. A javak nincsenek terhelve, az árverés ellen nincs óvás bejegyezve, a behajtandó összeg 2.258.136 lej.

Felkérünk mindenkit, aki valamilyen címen jogot formál a fenti javakra, hogy jelenjen meg az árverés kitűzött időpontjában a megadott helyszínen, és mutasson be vételi ajánlatot.

A vásárlásban érdekelteket felkérjük, hogy az árverés előtti napig mutassák be a következő iratokat: a vételi ajánlatot, az indulási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló dokumentumot (az összeget a marosvásárhelyi Állami Kincstárhoz kell befizetni, címzett: a Brassói Regionális Közpénzügyi Főigazgatóság – Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal, számlaszám: IBAN RO95TREZ476506701XXXXXXX, adószám 4322637; esetenként az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazását, román jogi személyek a Cégbíróság által kibocsátott cégbejegyzési okirat másolatát, külföldi jogi személyek a cégbejegyzési okirat román nyelvű fordítását, román magánszemélyek a személyazonossági igazolvány másolatát, külföldi magánszemélyek pedig a személyi/útlevél másolatát, saját felelősségre tett nyilatkozatot, hogy az illető nem az adóst képviseli.

Dénes Irén hivatalvezető-helyettes — **Gheorghe Vasile Vlasa osztályvezető**

Elismerés a legeredményesebb diákoknak

„A legjobbak legjobbjainak lenni nem lehet a véletlen műve. Ez a kemény munka és az erőfeszítés útja, mely sokszor lemondásokkal van tele" – köszöntötte Soós Zoltán polgármester azokat a marosvásárhelyi diákokat, akiknek kiváló teljesítményét Marosvásárhely önkormányzata a dicsérő szavak mellett szeptember 12-én pénzjutalommal ismerte el.

Az RMDSZ két tanácsosa, dr. Tamási Zsolt, a Bolyai Farkas Líceum aligazgatója, és Berecki Sándor történész, a Maros Megyei Múzeum munkatársa kezdeményezte 2021-ben a marosvásárhelyi iskolák legkiválóbb eredményt elérő középiskolás diákjainak jutalmazását, amit kiterjesztettek az általános iskolát végző diákokra is, majd a Liberális Pártot képviselő kollégák javaslatával egészítették ki. Így jött létre a Gaudeamus-, az Excelsior- és a Kiválósági Díj a román és a magyar tagozatos diákoknak egyaránt.

A 2000 lej jutalommal járó díjban részesültek azok a középiskolát végzett diákok, akik iskolájukban a négy év átlaga alapján a legeredményesebbek voltak a tanulásban.

Az 1500 lej jutalommal járó díjat azok a VIII. osztályt végzett diákok vehették át, akik iskolájukban a legmagasabb médiát érték el a négy év során.

A 2.000 lejjel járó Kiválósági Díjat a képességvizsgán, valamint az érettségin 10-as átlagot elért diákoknak nyújtották át.

A házasságkötő teremben tartott ünnepségen Soós Zoltán polgármester, György Alexandru alpolgármester, az RMDSZ-t képviselő Frunda Csenge és dr. Tamási Zsolt, valamint a liberális Horea Şarla tanácsos adták át a jutalmat – nyilatkozták a díjakat átadó RMDSZ-tanácsosok.

Lomtalanítás Marosvásárhelyen

Szeptember 18-án, hétfőn kezdődik a nagy méretű limlomok begyűjtése. A kampány október 14-ig tart.

Mostantól kidobhatja a régi bútorokat, például asztalokat, szekrényeket, székeket, kanapékat, foteleket, ágyakat, matracokat, festményeket, állatketreceket, játékokat, ajtókat, ablakokat, tükröket, szőnyegeket és ablakrácsokat.

A város meghatározott pontjain speciális konténereket helyeznek ki azoknak, akik meg akarnak szabadulni ettől a hulladéktípustól. A konténereket 3 nap után új helyszínekre szállítják, lefedve ezzel az egész város területét. A konténerek kihelyezésének helyszíneit és az ottlétük időtartamát előre bejelentik a lakosságnak.

Arra kérünk mindenkit, hogy csak a nagy méretű hulladékokat helyezze el a konténerekbe.

Az egyéb hulladéktípusok (például elektromos, elektronikai, háztartási vagy zöldhulladék) begyűjtését szintén időszakosan végezzük, és erről előzetes tájékoztatást adunk.

Program:

Szeptember 18., hétfő – 20., szerda: a **Belvedere és a Kövesdomb lakónegyedekben**, a következő helyszíneken: Csalhó utca, a mélygarázsok mellett, a 13-as tömbház jobb oldalánál, Kövesdomb utca, a 12-es számú tömbház parkolójában, Koós Ferenc utca, a 14-es tömbház előtti parkolóban, Petru Dobra utca, az 1-es, 3-as, 5-ös tömbházak mögött, a Segesvári út felől, Ion Buteanu utca, a Maros Művészegyüttes épülete mögött, Páring utca, a PROFI áruház parkolójában, Magura utca, a Magura és a Legelő utca kereszteződésénél, Madrid utca (Belvedere negyed) alsó rész.

#Marosvásárhely újrahasznosít!

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal
bel- és külkapcsolati osztálya

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM
www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel szeptemberre ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják
a 0365-882-747-es telefonszámot
hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-I)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (20328-I)

FÜLÖP FERENC magánvállalkozó, 30 éves tapasztalattal, SÍRKERETEZÉSI MUNKÁLATOKAT VÁLLAL GARANCIÁVAL mozaikból, gránitból.
Más szolgáltatások: sírlefedés, betűvésés, régi sírhelyek felújítása és tisztítása. Tel. 0744-616-250, 0744-249-414.
(20338)

A NORALEX MONUMENTE FUNERARE sírkeretet készít gránitból és mozaikból a legalacsonyabb áron. Tel. 0752-643-455.
(20221-I)

RENDELÉSRE BÚTOROKAT KÉSZÍTEK PAL-ból vagy MDF-ből minden méretben: konyhabútor, hálószobabútor, szekrények nappaliba, beépített gardróbszekrény.
Ajánlott szolgáltatások: pontos mérés, tanácsadás és személyre szabott tervezés, 3D-s látványtervezés, szállítás, bútor-összeszerelés.
Tel. 0748-691-858.
(67463-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ törökbúza nagyobb mennyiségben, hallókészülék, két hold erdő. Kiadó veteményeskert megmunkálásra. Tel. 0265/314-488. (20390)

VESZEK régi festményeket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (-I)

ELADÓ 10 ha termőföld Szentpál községben. Tel. 0740-527-205. (20560-I)

ELADÓ 14 ár telek az Erdő utcában. Tel. 0737-508-077. (20676)

ELADÓ 38-40-es méretű, új, elegáns, barna nercbunda. Érdeklődni a 0365/883-914-es telefonszámon szeptember 19-ig, esténként 19-23 óra között. (20698-I)

ELADÓK kedvezményes áron 25 és 50 literes üvegkorsók védővel. Tel. 0729-626-617. (20709-I)

VENNÉK működőképes, jó állapotban levő MAXCOM–MM 236 típusú gombos mobiltelefont. Semmilyen más típus nem érdekel. Tel. 0365/443-820. (20728)

LAKÁS

ELADÓ kétszobás tömbházlakás a Meggyesfalvi negyedben, kilencedik emeleten. 55.000 euró. Tel. 0770-320-208. (20634-I)

ELADÓ háromszobás tömbházlakás az Unirii negyedben, ára 78.000 euró. Tel. 0741-224-592. (20528-I)

KIADÓ 4 szobás tömbházlakás a Kövesdombon hosszú távra, csendes helyen. Zöldövezet, parkoló, játszótér. Teljesen felszerelt, lakható állapotban, felújítva. Elérhetőség a 0745-428-994-es telefonszámon naponta 10-22 óra között. (20646-I)

ELADÓ udvaros ház vagy elcserélem tömbházlakással. Ár megegyezés szerint. Tel. 0751-469-125. (20689)

KIADÓ 2 szobás tömbházlakás a Kövesdombon. Tel. 0771-216-025. (20706-I)

ELADÓ 2 szobás, III. emeleti, 35 m²-es tömbházlakás a Meggyesfalvi negyedben, csendes helyen, jutányos áron. 45.000 euró. Tel. 0740-016-108. (20729-I)

ELADÓ téglából épített, összkomfortos, 2 szobás lakrész magasföldszinten, a központhoz közel. Tel. 0744-563-612. (-I)

KIADÓ közel az orvosi egyetemhez magánház egyedül az udvaron, berendezve, központi fűtéssel, egyszobaösszkomfort, a volt November 7. negyedben. Tel. 0744-868-976. (20730)

GARZONLAKÁS kiadó a Kárpátok sétányon. Tel. 0744-694-380. (20731-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: szobafestést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Készítünk új háztetőt, virágcserepet lemezből. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (20716-I)

SZÁLLÁS GYULÁN, a Várfürdő közelében – Alexander vendégház. Tel. 0036-70-3636-817. E-mail: tarterezia@gmail.com (20694-I)

KÚTGYŰRŰKET árulunk és kútásást vállalunk. Tel. 0765-385-595. (20605)

TAKARÍTÁST vállalok. Tel. 0757-164-713. (20686)

VÁLLALUNK bármilyen tetőkészítést és kisebb javítást. Tel. 0758-598-133, István. (20692)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást. Anyagot biztosítunk. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, Csaba. (20696)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, István. (20696)

SZAKEMBER vállal bádogosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, vaskapuhegesztést, kerítéskészítést. Mindenféle anyagunk van raktáron. Tel. 0734-938-711, István. (20696)

KÉSZÍTÜNK gránitból, mozaikból sírkeretet, kriptát, fedlapot stb., és vállaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részletre is. Tel. 0770-873-809. (20582-I)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szúnyoghálók, rolók rendelésre. Tel. 0771-383-725. (20527)

KERESEK rózsa metszéséhez értő kertészt. Tel. 0741-906-091. (20679)

SEGÍTEK időseknek vásárlásban, házimunkában. Alacsony órabér. Tel. 0754-491-156. (20669-I)

GARÁZST bérelnék a Tudor negyedben. Tel. 0750-149-399. (20690-I)

SZAKEMBER vállalja bármilyen típusú háztető készítését, kisebb tetőjavítást, hidroizolációt kartonból vagy poliészterből és meszelést. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (20705-I)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, benti munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (20715-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk életünk legszomorúbb napjára, szeptember 17-ére, amikor örökre eltávozott közülünk a drága jó feleség, édesanya, nagymama, TÖRÖK IRÉNKE született SZÁVULY IRÉNKE.
Emlékét őrzi édesanyja, férje, Árpi, lányai, Judit és Katalin. Nyugodjál békében! (20688-I)

Fájó szívvel emlékezünk szeptember 15-én, valamint 18-án VAJDA MÁRIÁRA és VAJDA SÁNDORRA haláluk 26. évfordulóján. Emlékük legyen áldott, nyugalmuk csendes!
Szeretteik. (20707-I)

Szomorú szívvel emlékeztünk szeptember 12-én a drága jó édesanyára, nagymamára, anyósra,
FĂGĂRĂŞAN IRMÁRA
szül. Orosz
halálának tizenhatodik évfordulóján. Nyugodjál békében!
Emlékét őrzi lánya, Pötyi, veje, Andris és unokája, Szilárd.
(20699)

Lelkünkben mély fájdalommal gondolunk vissza életünk legszomorúbb napjára, szeptember 14-ére, amikor drága öcsénk,
CSERGEDI SÁNDOR
44 évesen hirtelen elhunyt. Nyugodjon békében! Szívünkben örökké gyászoljuk.
Két nővére családjukkal.
(20710)

Az 1973-ban, a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban végzett XII. E osztály 50 éves érettségi találkozóra összegyűlt véndiákjai kegyelettel emlékeznek elhunyt
OSZTÁLYTÁRSAIKRA
és TANÁRAIKRA.
Emlékük legyen áldott, nyugalmuk csendes! (20727-I)

***„Én vagyok a föltámadás és az élet. Aki hisz bennem, még ha meg is halt, élni fog.”* (Jn 11.25)**
Isten akaratában megnyugodva és az együtt töltött időért hálát adva, valamint annak reményében, hogy egykor majd újra találkozunk, szeretettel emlékezünk a nyárádremetei születésű, marosszentgyörgyi
id. SÓFALVI GYÖRGYRE,
akit három esztendeje szólított magához az Úr. Nyugalma legyen csendes, emléke áldott!
Özvegye, Katalin, fiai: György és Szabolcs, valamint családjuk. (-I)

„Ha hullócsillag száll az égen, akkor mondjatok egy imát értem.”
Fájó szívvel emlékezünk szeptember 15-én a székelykakasdi születésű id. GIDÓFALVI ANDRÁSRA halálának 8. évfordulóján. Emlékét őrzi élettársa, Ida, fia, András és családja, menye, Anikó, öt unokája és hét dédunokája. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (20703)

Egy spillanat, és mindennek vége, olyan gyorsan távoztál a végtelenségbe.
Legyen csendes az álmod, találj odafenn örök boldogságot.
Fájó szívvel emlékezünk szeptember 15-én a csíkfalvi születésű ifj. MIHÁLY GYULÁRA halálának 23. évfordulóján. Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel.
Emlékét őrizzük. (-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, feleség, nagymama, rokon és jó szomszéd,
LÖRINCZI VILMA
szül. Kulcsár
szeptember 13-án, életének 79. évében hosszú szenvedés után megpihent.
Temetése szeptember 16-án, szombaton 11 órakor lesz a marosvásárhelyi katolikus temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (20732-I)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

Megrendülten és mély fájdalommal búcsúzunk kollégánőnktől, VARGA HAJNAL CSILLÁTÓL, aki tragikus hirtelenséggel hagyott itt minket. Őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak. Vigasztalódást kívánva: a Teleki Oktatási Központ munkaközössége. (sz.-I)

Tanuljon
angolul és németül
a CALEPINUS
NOVUSNÁL!
Egyéni és csoportos tanfolyamok
középiskolásoknak és felnőtteknek.
Érdeklődni a 0265-248-633,
0744-381-006 telefonszámon.

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

CityTv
MAROSVÁSÁRHELY
MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA
228-as
a DIGI hálózatban

A magyar filmtörténet klasszikus alkotásai az Erdély TV-ben

A magyar film 100 éves történetét átölelő filmtörténeti vetítéssorozatot indít az Erdély TV. Szeptember 17-től, vasárnaponként este 8-tól a tévénézők a magyar filmtörténet egy-egy gyöngyszemét láthatják digitálisan felújított, kiváló képminőségben, a Mozizom Filmklub keretében.

Magyar filmremekek a legjobb minőségben mottóval indul a vetítéssorozat az Erdély TV-ben vasárnap 20 órától. A tévécsatorna a magyar filmtörténet klasszikus alkotásait tűzi műsorra Németh Sz. Előd filmkritikus felvezetőjével.

A filmeket tematikus blokkokba szervezik. A szeptemberi és az októberi vasárnapokon Fábri Zoltán és az Oscar-díjas Szabó István filmjeiből válogatnak. Mindkét rendezőóriás filmjeinek központi kérdései az egyén és a hatalom köré összpontosulnak. Olyan sorsokat mesélnek el, amelyek a történelem viharában kuszálódnak össze. *A Hősök a hatalom árnyékában* tematikában a következő filmeket lehet megnézni: *Hannibál tanár úr (szept. 17.); Az ötödik pecsét (szept. 24.); Isten hozta, őrnagy úr! (okt. 1.); Mephisto (okt. 8.); Redl ezredes (okt. 15.); Hanussen (okt. 22.)*. A filmek vetítési jogát a magyar Nemzeti Filmintézet biztosította.

Legendás rendezők, kiváló színészek, ismerős pillanatok vasárnaponként este 8 órától az Erdély TV-ben.